

POSLOVNO POROČILO 2016

Kulturno-umetniški program
Služba za trženje
Služba za odnose z javnostmi
Služba za kadrovske in splošne zadeve
Finančno-računovodska služba
Služba za tehnične zadeve
Služba za obratovanje tirne vzpenjače

Ljubljana, februar 2017

KAZALO

Splošni del

1. PREDSTAVITEV JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD	1
1.1 Uvod	1
1.2 Organiziranost	1
1.3 Splošni akti	1
1.4 Dejavnost	2
2. JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD V LETU 2016	2
2.1 Povzetek vidnejših rezultatov	2
3. ORGANI JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD	3
3.1 Svet zavoda	3
3.2 Direktorica	3
3.3 Strokovni svet zavoda	4
4. POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH V LETU 2016	5
4.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje Javnega zavoda Ljubljanski grad	5
4.2 Dolgoročni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad	5
4.3 Letni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad in ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev	5
4.3.1 Program izvajanja javne službe	6
4.3.1.1 Kulturno-umetniški program	6
a. Glasbeni program	6
b. Likovno-galerijski program	10
c. Uprizoritveni program	14
d. Izobraževalni program	14
e. Tradicionalni dogodki	20
g. Muzejsko-razstavni program	24
4.3.1.2 Javni prevoz potnikov s tirno vzpenjačo	26
4.3.2 Program izvajanja tržne dejavnosti	27
4.3.2.1 Turistična dejavnost	27
4.3.2.2 Oddajanje dvoran in drugih nepremičnin	29
4.3.2.3 Poročni obredi na Ljubljanskem gradu	29
4.3.2.4 Grajska trgovina	30

4.3.2.5 Blagajniško poslovanje.....	30
4.3.2.6 Oglaševanje.....	31
4.4 Nastanek morebitnih nedopustnih in neupravičenih posledic pri izvajanju programa.....	37
4.5 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz preteklega leta 37	
4.5.1 Program izvajanja javne službe.....	37
4.5.2 Program izvajanja tržne dejavnosti	38
4.6 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila ter ukrepi za izboljšanje učinkovitosti in kakovosti poslovanja	39
4.7 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora	39
4.8 Pojasnila na področjih, na katerih zastavljenih ciljev nismo dosegli	45
4.9 Ocena učinkov poslovanja Javnega zavoda Ljubljanski grad na druga področja	45
5. OBRATOVANJE IN TEKOČE VZDRŽEVANJE.....	46
6. INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE IN NAKUP OPREME	49
6.1 Investicije.....	49
6.2 Investicijsko vzdrževanje	57
6.3 Nakup opreme.....	57
7. ANALIZA KADROVANJA.....	58
7.1 Strokovna izobraževanja in usposabljanja zaposlenih ter varstvo pri delu	59
7.2 Promocija zdravja na delovnem mestu	60
7.3 Sodelovanje pri ukrepih aktivne politike zaposlovanja	61
8. OBRAZLOŽITVE REALIZACIJE PRIHODKOV IN ODHODKOV IZ ODLOKA O PRORAČUNU MOL ZA LETO 2016	62
8.1 Obrazložitev prihodkov, ki so bili realizirani v letu 2016.....	62
8.2 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in realiziranimi prihodki v letu 2016.....	63
8.3 Obrazložitev odhodkov, ki so bili realizirani v letu 2016	63
8.4 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in realiziranimi odhodki v letu 2016	64
8.5 Poročilo o realizaciji finančnega načrta Javnega zavoda Ljubljanski grad za leto 2016	64

Splošni del

1. PREDSTAVITEV JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD

1.1 Uvod

V Javnem zavodu Ljubljanski grad (v nadaljevanju Ljubljanski grad) organiziramo in izvajamo kulturne, umetniške, turistične in druge prireditve, saj je naš namen oblikovati celovito kulturno in turistično ponudbo. V dejavnosti zavoda se prepletajo vsebine s področja ohranjanja kulturne dediščine in različne zvrsti vrhunske sodobne umetnosti slovenskih in tujih ustvarjalcev. V okviru programov za otroke in mladino pripravljamo pedagoško-andragoške vsebine, povezane z Ljubljanskim gradom, njegovo zgodovino in okolico. Naše stalne muzejske postavitve so *Virtualni grad*, *Slovenska zgodovina*, *Kaznilnica*, *iLjubljana*, *Obnova in revitalizacija Ljubljanskega gradu* in *Lutkovni muzej*.

Načrtujemo, oblikujemo in tržimo celovito turistično ponudbo na območju gradu in Grajskega griča. V turistično-informacijskem centru seznanjamo obiskovalce z vsemi dogodki na območju Ljubljane. Ljubljanski grad upravlja tirno vzpenjačo in tako povezuje mestno jedro z Grajskim gričem, poleg tega pa programsko povezuje javne kulturne zavode, turistična društva in druge izvajalce kulturnih in turističnih prireditev, ki so v javnem interesu.

1.2 Organiziranost

Notranja organizacija dela omogoča kar najboljše izvajanje dejavnosti, ki jih zavod opravlja kot javno službo, in drugih dejavnosti, določenih s Sklepom o ustanovitvi, in je urejena s Pravilnikom o notranji organizaciji dela in sistemizaciji delovnih mest.

V zavodu so naslednje notranje organizacijske enote:

- Kulturno-umetniški program,
- Služba za trženje,
- Služba za odnose z javnostmi,
- Služba za kadrovske in splošne zadeve,
- Finančno-računovodska služba,
- Služba za tehnične zadeve,
- Služba za obratovanje tirne vzpenjače.

1.3 Splošni akti

V skladu z 38. členom Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda se način uresničevanja pravic, obveznosti in odgovornosti delavcev, notranja organizacija in druga vprašanja, ki so pomembna za delovanje zavoda, urejajo s pravilniki, poslovniki, organizacijskimi in drugimi akti.

1.4 Dejavnost

Osrednja dejavnost zavoda je v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08) razvrščena v skupino: R/90.040 Obratovanje objektov za kulturne prireditve.

2. JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD V LETU 2016

2.1 Povzetek vidnejših rezultatov

Preteklo, peto leto, odkar Ljubljanski grad posluje kot samostojen javni zavod pod okriljem Mestne občine Ljubljana, je bilo uspešno. Števci prehodov so zaznali 1.246.737 obiskovalcev (56.296 več kot leto poprej). Tirna vzpenjača je 28. decembra 2016 praznovala desetletnico obratovanja; v tem obdobju je prepeljala nekaj manj kot tri milijone potnikov (2.894.058). V celotnem letu 2016 jih je prepeljala največ doslej, 413.111, kar je 18,62 % več kot leta 2015. 10. decembra 2016 je vzpenjača zabeležila tudi dnevni rekord prepeljanih potnikov – 3080. Med obiskovalci, ki jih zajamemo v statistiki prodanih turističnih vstopnic, smo leta 2016 zabeležili 36 % domačih in 64 % tujih gostov. Med tujci prevladujejo obiskovalci iz Italije, Velike Britanije, Nemčije, Francije, Združenih držav Amerike in Španije.

V okviru rednih in izrednih terminov smo izvedli 1302 vodstvi po Ljubljanskem gradu, razstavah *Ohranimo čebele*, *Malokdaj videno*, po stalnih postavitvah *Slovenska zgodovina* in *Lutkovni muzej*, v okviru vodenega ogleda *Časovni stroj* in po številnih pedagoških programih. Skupno so se vodstev udeležili 20.003 obiskovalci. Ob tem smo leta 2016 izdali še 28.265 avdiovodnikov, ki jih ponujamo v slovenskem in enajstih tujih jezikih (pred glavno turistično sezono jih bomo nadgradili še z dvema tujima jezikoma). Ponudbo vodenja po Ljubljanskem gradu smo sredi avgusta dopolnili z mobilno aplikacijo – pametnim vodnikom Nexto.

Na kulturno-umetniškem področju – v okviru glasbenega, likovno-galerijskega, izobraževalnega, uprizoritvenega programa ter tradicionalnih dogodkov – smo lani pripravili 224 prireditev; 24 jih je bilo tematsko povezanih z nazivom *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016*. Ker grajske prostore tudi oddajamo, je bilo v njih še 372 dogodkov drugih organizatorjev; pri nekaterih je Ljubljanski grad sodeloval kot koproducent. Skupno se je leta 2016 v številnih grajskih prostorih torej zvrstilo kar 596 prireditev. Ta podatek zagotovo priča o tem, da je Ljubljanski grad živahno kulturno in družabno središče slovenske prestolnice.

Obisk spletnega mesta www.ljubljanskigrad.si je leta 2016 narastel skoraj za četrtno, saj smo zabeležili 210.714 obiskovalcev. Na spletnem omrežju Facebook, kjer imamo že 21.668 sledilcev, smo s svojimi objavami dosegli 8.539.785 uporabnikov. Javnosti smo pokazali nov predstavitveni film, ki Ljubljanski grad predstavlja kot zeleno oazo nad zeleno prestolnico, in z njim dosegli več kot 35.000 uporabnikov. V sklopu »zelenega leta« smo vsak četrtek objavljali Francijeve zelene zanimivosti; s spletnimi objavami našega zmajčka Francija smo dosegli več kot 77.000 uporabnikov.

Med pomembnejšimi projekti iz leta 2016 lahko poleg odprtja Vstopnega paviljona pred mostom, kjer obiskovalcem že na vstopni točki ponujamo vse informacije o celotni ponudbi Ljubljanskega gradu, izpostavimo naslednje: Grajski vinograd, ki smo ga 23. aprila 2016 z zasaditvijo zadnjih trsov tudi uradno odprli; hladilni sistem, ki na podlagi sodobnih in inovativnih pristopov (banka ledu) zagotavlja zadostne količine hladilne vode za klimatizacijo prostorov ter tako zmanjšuje porabo električne energije predvidoma za 30 %; obnovljena pešpot na Ljubljanski grad, imenovana Ovinki.

V trženje naše kulturno-turistične ponudbe smo se dejavno vključevali tudi z obiski sejmov, turističnih in kongresnih borz, delavnic in prireditvev. Na tem področju uspešno sodelujemo s Turizmom Ljubljana in skupaj dopolnjujemo ponudbo prestolnice. Med dogodki, namenjenimi domači javnosti, pa smo svojo ponudbo predstavili na Študentski areni, Festivalu za tretje življenjsko obdobje, Kulturnem bazarju ... Decembrski turistični ponudbi prestolnice smo se lani prvič pridružili tudi na Grajskem dvorišču s prazničnim sejmom, ki ga bomo v prihodnje še nadgradili.

3. ORGANI JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD

V skladu z 8. členom Sklepa o ustanovitvi Javnega zavoda Ljubljanski grad so organi zavoda:

- svet zavoda,
- direktor,
- strokovni svet.

3.1 Svet zavoda

Svet zavoda v skladu z 9. členom Sklepa o ustanovitvi sestavlja pet članov. Štiri imenuje ustanoviteljica, Mestna občina Ljubljana, izmed strokovnjakov s področja dela zavoda, financ in pravnih zadev, enega pa kot svojega predstavnika izvolijo zaposleni. Aprila 2015 je svet zavoda nastopil nov mandat v naslednji sestavi: Krištof Mlakar (predsednik), Tanja Dodig Sodnik (podpredsednica), članice Alijana Lepšina, dr. Marta Bon in mag. Damjana Sekernik (predstavnica delavcev).

Naloge in pristojnosti sveta zavoda so opredeljene v 16. členu Sklepa o ustanovitvi, mandat članov pa traja štiri leta.

3.2 Direktorica

Mestni svet Mestne občine Ljubljana je po predhodnem soglasju sveta zavoda in strokovnega sveta 26. oktobra 2016 sprejel Sklep o imenovanju Mateje Avbelj Valentan za direktorico Javnega zavoda Ljubljanski grad, in sicer za mandatno obdobje novih petih let (drugi mandat).

Direktorica zastopa, predstavlja in vodi zavod ter je odgovorna za njegovo zakonito in strokovno delo.

3.3 Strokovni svet zavoda

V skladu s 30. členom Sklepa o ustanovitvi strokovni svet zavoda sestavlja pet članov. Mandat je članom predhodne sestave strokovnega sveta potekel aprila 2015, zato je ustanoviteljica, Mestna občina Ljubljana, imenovala novo sestavo članov strokovnega sveta, ki pa je ostala nespremenjena: Blaž Peršin (Muzej in galerije mesta Ljubljane), predsednik, Mojca Blatnik (Javni zavod Turizem Ljubljana) in dr. Nadja Zgonik (Kulturniška zbornica Slovenije), nova člana, predstavnika zaposlenih v zavodu, pa sta postala Marko Brunskole (podpredsednik) in Tatjana Pinoza.

Mandat članov strokovnega sveta traja štiri leta; njegove naloge in pristojnosti so opredeljene v 31. členu Sklepa o ustanovitvi.

Sredi decembra 2016 je Tatjani Pinoza zaradi izpolnjevanja pogojev ter upokojitve potekel mandat članice strokovnega sveta zavoda, zato bodo v začetku prihodnjega leta v skladu z 32. členom Sklepa o ustanovitvi Javnega zavoda Ljubljanski grad nadomestne volitve za člana strokovnega sveta zavoda do izteka mandata.

Zaradi vpetosti Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije v delovanje in ohranjanje kulturne dediščine Ljubljanskega gradu so člani na 2. redni seji strokovnega sveta zavoda (dne 24. 10. 2016) dali pobudo za dopolnitev Sklepa o ustanovitvi Javnega zavoda Ljubljanski grad, tako da bi strokovni svet dobil še enega člana in da bi na prihodnje seje vabili zaposlenega, ki je na Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije pristojen za Ljubljanski grad. Predlog za dopolnitev Sklepa o ustanovitvi Javnega zavoda Ljubljanski grad bodo predvidoma obravnavali na seji Mestnega sveta januarja 2017.

Posebni del

4. POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH V LETU 2016

4.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje Javnega zavoda Ljubljanski grad

Delovanje Javnega zavoda Ljubljanski grad bistveno opredeljujejo naslednje pravne podlage in splošni akti:

- Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Ljubljanski grad (Uradni list RS, št. 105/2010 in 50/2016);
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 96/2002, 123/2006 – ZFO-1, 7/2007 – odl. US, 53/2007, 65/2007 – odl. US, 56/2008, 4/2010, 20/2011, 100/2011 – odl. US, 111/2013);
- druga zakonodaja s področja javnega sektorja, delovanja javnih zavodov in delovnopravna zakonodaja;
- notranji akti zavoda, s katerimi so urejeni način uresničevanja pravic, obveznosti in odgovornosti delavcev, notranja organizacija in druga vprašanja, pomembna za delovanje zavoda.

4.2 Dolgoročni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad

Dolgoročni cilji, ki se nanašajo na program izvajanja javne službe Ljubljanskega gradu, so:

- dosecati naslov najbolj obiskanega gradu in najbolj obiskane turistične točke v Sloveniji, hkrati pa zaradi pestre in celovite ponudbe postati eden najbolj prepoznavnih gradov v Evropi; na letni ravni bi radi ohranili 1.000.000 obiskovalcev;
- promovirati Ljubljanski grad kot enega ključnih ponudnikov kulturnih dogodkov v mestu in državi ter kot nosilca pri predstavljanju kulturne dediščine Slovenije; smernicam v kulturi ne bi radi zgolj sledili in jih izvajali, ampak jih s kakovostnim kulturno-umetniškim programom tudi dejavno ustvarjali;
- načrtovati, oblikovati in tržiti celovito turistično ponudbo, ki jo zaokrožujeta ponudba informacijskega centra in tirna vzpenjača na Ljubljanski grad;
- povezovati se z javnimi kulturnimi zavodi, turističnimi društvi ter drugimi izvajalci kulturnih in turističnih prireditev doma in v tujini;
- postati kulturno in družabno stičišče vseh generacij.

4.3 Letni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad in ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev

Letne cilje, ki smo jih zastavili v Programu dela za leto 2016, smo v Javnem zavodu Ljubljanski grad v celoti ali delno uresničili, kar lahko ponazorimo z vidnimi rezultati.

4.3.1 Program izvajanja javne službe

4.3.1.1 Kulturno-umetniški program

Za leto 2016 smo si zastavili cilje na naslednjih področjih programskih vsebin: glasbeni, likovno-galerijski, uprizoritveni, izobraževalni program, tradicionalni dogodki in muzejsko-razstavni program. Navajamo jih po posameznih programskih sklopih:

- glasbeni program: vzpostaviti prepoznavnost Ljubljanskega gradu kot enega ključnih ponudnikov tovrstnih dogodkov, zaradi raznolikih glasbenih vsebin in zvrsti, ki so smiselno umeščene v grajsko okolje, postati prepoznavno glasbeno prizorišče in ohraniti status prostora, odprtega za glasbene ustvarjalce in poustvarjalce;
- likovno-galerijski program: z ustrezno umestitvijo izbranih postavitev v specifične grajske razstaviščne prostore postati prepoznavna blagovna znamka na področju likovnih umetnosti ter vidnejši nosilec promocije kulturne dediščine v Sloveniji;
- uprizoritveni program: s krepitvijo koprodukcijskih odnosov na Ljubljanski grad privabiti čim več mladih obiskovalcev gledaliških uprizoritev;
- izobraževalni program: ozaveščanje mlajših generacij o vlogi in pomenu Ljubljanskega gradu in spodbujanje njihove ustvarjalnosti; postati si želimo točka druženja za mlajše obiskovalce in njihove družine, z ustvarjanjem novih vsebin bi radi povečevali prepoznavnost gradu, v program pa si bomo prizadevali še bolj vključiti dijake in študente;
- tradicionalni dogodki: vzdrževati kakovost utečenih programskih vsebin, jih nadgrajevati in dopolnjevati ter uvesti nove, ki bi sčasoma prav tako lahko postale tradicionalne;
- filmski program: krepiti prepoznavnost tradicionalnega dogodka *Film pod zvezdami* in privabiti še več obiskovalcev;
- muzejsko-razstavni program: celovito in kakovostno predstaviti premično in nepremično kulturno dediščino, krepiti prepoznavnost programa tudi zaradi njegove pedagoške vrednosti, povečati število domačih in tujih obiskovalcev.

a. Glasbeni program

Eden izmed dolgoročnih ciljev Ljubljanskega gradu je, da zaradi raznovrstnih glasbenih vsebin, ki se smiselno zlivajo z grajskim okoljem in zaradi nastopajočih pritegnejo najširši krog domačih in tujih obiskovalcev, postane prepoznaven kot eden ključnih ponudnikov slovenske avtorske in tradicionalne glasbe in drugih avtorskih vsebin. V obravnavanem obdobju je bil na sporedu cikel *Šanson na*

Ljubljanskem gradu, ki ga je januarja odprla vokalistka Nuška Drašček in se je februarja nadaljeval s koncertom hrvaške pevske dive Radojke Šverko. Marca se je občinstvu predstavil legendarni Boris Cavazza z zasedbo Fake Orchestra, aprila pa ga je s svojim nastopom sklenila Vita Mavrič. Gregorjevo smo zaznamovali s koncertom zasedbe Beltango Quintet, ki ga predstavljamo v poglavju Tradicionalni dogodki. Poletno večerno kulinarčno druženje je obiskovalcem na Grajskem dvorišču, v kavarni, gostilni in okolici popestrila zasedba Jamm. Na Grajskem dvorišču je avgusta potekal večji koncert Gala Gjurina, ki je skupaj z gosti predstavil svoj novi studijski album *Zemlja*. Na Bastiji smo ob sproščujoči akustični glasbeni spremljavi pričarali grajsko plažo in pričakali sončni zahod ob polni luni. Nove glasbene generacije smo spoznali na tridnevnem glasbenem festivalu Grajska muzika, na katerem so se predstavili trije kantavtorji: Robert Jukič, Rudi Bučar z zasedbo Istrabend in Dominik Bagola z zasedbo Balladero. Jeseni se je s koncerti dosedanjih selektorjev cikla, Bogdane Herman, Jureta Torija, Janeza Dovča, Vaska Atanasovskega, Milka Lazarja in Matjaža Drevenška, sklenil pri kritiki dobro sprejeti cikel Gost z gosti na Ljubljanskem gradu. Decembra pa nas je v tamburaški svet popeljal najboljši slovenski tamburaški orkester KUD Dobroč Dragatuš z gostom Ladom Leskovarjem. Glasbeni program leta 2016 smo sklenili 28. decembra, ko smo s koncertom Alenke Godec in Policijskega orkestra na Krekovem trgu zaznamovali 10. obletnico delovanja tirne vzpenjače.

Kratke predstavitve izvedenih dogodkov

Koncertni cikel *Šanson na Ljubljanskem gradu* (28. 1., 25. 2., 24. 3. in 21. 4. 2016)

Koncertni cikel *Šanson na Ljubljanskem gradu* smo lahko spremljali med januarjem in aprilom 2016. V prijetnem grajskem okolju so nastopili štirje izjemni interpreti: Nuška Drašček, Radojka Šverko, Boris Cavazza in Vita Mavrič. Vsak od njih je predstavil svoje videnje in svojo različico šansona – zvrsti številnih različnih slogov. Cikel je odprla Nuška Drašček z večerom, posvečenim Edith Piaf. Pevka, ki v zadnjih letih navdušuje z neverjetno glasbeno širino in vrhunskimi izvedbami na različnih glasbenih področjih, je tokrat ob spremljavi pianista Blaža Jurjevčiča in tolkalca Vida Ušeničnika interpretirala šansone, s katerimi je zablestela najslavnejša šansonjerka vseh časov. Na drugem večeru cikla se je občinstvu predstavila hrvaška pevska diva Radojka Šverko. Na koncertu je ob spremljavi svojega dolgoletnega pianista Vladimirja Babina izvedla program, ki je obsegal širok repertoar, vse od njenih avtorskih šansonov do italijanskih kancon in mednarodnih zimzelenih melodij. Na tretjem večeru smo prisluhnili legendarnemu Borisu Cavazzi – stebru domačega filma in gledališča. Tokrat se občinstvu ni predstavil kot igralec, temveč kot pevec, interpret in avtor pesmi, na odru pa ga je spremljala zasedba Fake Orchestra pod vodstvom Igorja Leonardija. Songi, ki so nastali po besedilih Borisa Cavazze, so nas s humorno-ironično vsebino in različnimi glasbenimi žanri popeljali v raznovrstne zgodbe, razmišljanja in nam predstavili pogled na življenje, kot ga doživlja avtor. Cikel je zaokrožila Vita Mavrič, ki se je podala na *Sprehod* skozi dolga leta svoje predanosti gledališču in glasbi. Slišali smo veliko njenih zgodb, zgodb, ki jih Vita pripoveduje in poje vse svoje življenje, in to na čisto svoj način ...

Poletno večerno kulinarčno druženje z zasedbo Jamm (3.–5. 8. 2016)

Tople avgustovske večere smo na Grajskem dvorišču preživljali v družbi dobre glasbe, hrane in pijače. Glasbena zasedba Jamm je skupina klasično izobraženih glasbenikov iz Ljubljane; njeni člani so Sara Jagrič (pevka), Andraž Poljanec (tolkala), Janez Sečnik (kontrabas, basovska kitara, violina)

in Metod Sečnik (kitara, vokal, orglice, saksofon). Zasedba s prodornim ženskim in moškim vokalom, raznovrstnimi inštrumenti in sodobnim zvokom izvrstno poustvarja vse glasbene zvrsti v samosvoji »preobleki«.

Sončni zahod in polna luna z Ljubljanskega gradu (18. 8. 2016)

V sklopu naziva *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016*, smo želeli Ljubljanski grad, zeleno oazo našega glavnega mesta, prikazati na prav poseben način. Obiskovalci so lahko ujeli pogled na sončni zahod in polno luno z Bastije na Ljubljanskem gradu, od koder se ponuja razgled na mesto in njegovo prelepo okolico. Osvežujoči napitki in prijetna elektronska glasba so pričarali res nepozabno poletno doživetje. Za glasbeno spremljavo je skupaj z gosti iz tujine poskrbel DJ Peter Nikolič.

Akustični koncert Gala Gjurina z gosti (19. 8. 2016)

Poletno odrsko premiero v prestolnici je v atriju čarobnega Ljubljanskega gradu doživel novi avtorski studijski album Gala Gjurina z naslovom *Zemlja*. Po zvoku je *Zemlja* zelo rokovsko naravnani album, tokratni koncert pa je bil zaradi zvočnih zakonitosti velike grajske ploščadi in romantičnega poletnega vzdušja akustične narave. Električne kitare so povečini zamenjale klasične in akustične ter eksotična brenkala, na odru so se pojavili stare Hammondove orgle iz šestdesetih, pihalna sekcija in kar dve tolkalski bateriji. Poleg izbranih skladb z albuma smo slišali tudi Gjurinove radijske in koncertne uspešnice, ki jih občinstvo pozna z drugih njegovih avtorskih albumov, za katere je napisal tako glasbo kot besedila (*Med moškim in žensko* (2004), *Brez sramu in brez strahu* (2005), *Fetiš* (2007), *Srce* (2009), *Duša in telo* (2012), *Cantabile* (2014), *Gal Gjurin in Temna godba* (2015)). Kot posebna gostja je nastopila Galova sestra Severa Gjurin.

Grajska muzika (15., 16., 17. 9. 2016)

Jesensko ponudbo dogodkov z glasbenega področja na Ljubljanskem gradu smo tudi lani začeli s krajšim festivalom »Grajska muzika«. V okviru lanske Grajske muzike smo predstavili sveže projekte treh kantavtorjev, ki so v privlačnem in edinstvenem okolju Spodnjega lapidarija na Ljubljanskem gradu popestrili tri zaporedne večere. Preplet čarobne lokacije in vrhunskih glasbenih izvajalcev je prevzel še tako zahtevnega obiskovalca. Začeli smo s koncertom trubadurja slovenske Istre Rudija Bučarja z zasedbo Istrabend, sledil je nastop vsestranskega glasbenika in producenta Roberta Jukiča, ki je s pomočjo odličnih vokalistk Jadranke Juras in Ane Bezjak predstavil najnovejši avtorski projekt *Ženske*, niz pa je sklenil koncert prekmurske skupine Balladero pod taktirko Dominika Bagola z mednarodno promocijo njihove nove plošče *Perfect You*.

Koncertni cikel Gost z gosti na Ljubljanskem gradu (29. 9., 13. 10., 3. 11., 17. 11. in 8. 12. 2016)

S petimi koncerti med septembrom in decembrom smo sklenili petletni glasbeni cikel Gost z gosti na Ljubljanskem gradu. V preteklih petih letih je cikel širokemu krogu občinstva približal glasbo, ki temelji na ljudskem izročilu in iz njega izhajajoči novonastali avtorski glasbi. Na uvodnem koncertu z naslovom *Pojeva si čez Kanin* sta Bogdana Herman in njena gostja Silvana Paletti občinstvo s širokim naborom ljudskih pesmi popeljali na glasbeno popotovanje od Rezije do Prekmurja. Na drugem je mednarodno uveljavljeni umetnik Vasko Atanasovski s projektom *Melem* na sodoben način oživil glasbeno tradicijo Balkana. Sledil je koncert *Sozvočje Slovenije Trio*, na katerem je Janez Dovč v družbi Boštjana Gombača in Gorana Krmaca virtuozno in hudomušno predstavil slovensko ljudsko glasbo v sodobnih in živih priredbah. Avtorski repertoar tanga izpod prstov harmonikarja

Jureta Torija, ki so se mu na odru pridružili Kurt Bauer na violini, Sergio Giangaspero na kitari in Ewald Oberleitner na kontrabasu, je bil v ospredju na četrtem večeru. Cikel so s koncertom *Od baroka do sodobne umetne glasbe* sklenili Milko Lazar, Matjaž Drevenšek in Luka Juhart in z deli J. S. Bacha ter dveh sodobnih slovenskih skladateljev (A. Kumar, M. Lazar) predstavili srečanje enega najstarejših evropskih inštrumentov (čembalo) in najsodobnejšega med njimi (saksofon).

Praznični koncert Komornega mešanega zbora Gimnazije Ledina (3. 12. 2016)

V Grajski kapeli sv. Jurija smo *Ta veseli dan kulture* praznovali tudi z nastopom Komornega mešanega zbora Gimnazije Ledina. Prazničnega vzdušja ni brez pesmi, zato so te zazvenele v izvedbi mešanega zbora ob spremljavi pianista Jana Severja in tolkalca Vida Ušeničnika pod vodstvom zborovodkinje Marjetke Kozmus.

Novoletni koncert Tamburaškega orkestra KUD Dobreč Dragatuš in Lada Leskovarja (15. 12. 2016)

Na novoletnem koncertu v Stanovski dvorani sta se srečala zvok belokranjskih tamburic in legendarni vokal Lada Leskovarja. Tamburaški orkester KUD Dobreč Dragatuš sestavlja devetnajst mladih glasbenikov, ki jih od leta 2013 vodi dirigent Gregor Zagorc. Orkester ima za sabo že prek 600 nastopov v Sloveniji in tujini in je prejemnik številnih domačih in mednarodnih nagrad. Na koncertu so z izvedbo raznolikih zvrsti glasbe dokazali, da sodijo v sam vrh tamburaške glasbe v Evropi. K prazničnemu vzdušju je opazno pripomogel Lado Leskovar z izvedbo zimzelenih melodij s svojega bogatega repertoarja.

Koncert ob desetletnici delovanja tirne vzpenjače: Ko spomini oživijo (28. 12. 2016)

Ob 10. obletnici delovanja tirne vzpenjače smo na Krekovem trgu, prav tako kot na slavnostnem odprtju pred desetimi leti, prisluhnili naši priljubljeni vokalistki Alenki Godec ob spremljavi Policijskega orkestra pod taktirko Nejca Bečana. Ob prijetnih melodijah iz zlatega obdobja slovenske popevke je Alenka, ki ima za seboj že osemindvajset let glasbenega ustvarjanja in devet izdanih albumov, pokazala svoje bogate izkušnje in navdušila z izjemno interpretacijo. To ji je uspelo ob spremljavi Policijskega orkestra, ustanovljenega daljnega leta 1948, in pod taktirko Nejca Bečana, akademsko izobraženega glasbenika na področjih kompozicije, glasbene teorije, aranžiranja in dirigiranja ter dobitnika študentske Prešernove nagrade Univerze v Ljubljani.

Leta 2016 smo v okviru glasbenega programa pripravili dvajset dogodkov, ki se jih je skupno udeležilo 2541 obiskovalcev.

Kriterij uspešnosti: Z izvedbo raznolikega in v arhitekturni prostor premišljeno umeščenega glasbenega program smo dosegli namen, saj Ljubljanski grad postaja prepoznaven ponudnik tovrstnih vsebin v mestu, kar dokazujeta visoka raven nastopajočih in hvaležen odziv občinstva.

Kriterij učinkovitosti: Finančni vložki, potrebni za izvedbo programa, v osnovi ne odstopajo od vložkov za primerljive projekte, ki jih lahko obiščemo drugje v mestu. Vložek se z vstopninami ne povrne, tudi zaradi omejenih zmogljivosti prireditvenih prostorov, vendar to ni namen programa; njegov poglavitni cilj je namreč poslušalcem ponuditi kakovostne glasbene dogodke.

Kriterij primernosti: Sama pojavnost gradu skozi stoletja in njegov simbolni pomen za mesto terjata odgovoren odnos do njegovih danosti. Glasba, ki jo ponujamo, je skrbno izbrana in izvedena na visoki ravni, nagovarja pa nekoliko zahtevnejše občinstvo.

Kriterij dostopnosti: V želji, da bi tovrstno glasbo približali čim širšemu krogu ljubiteljev, smo cene vstopnic določili tako, da so dostopne ciljnemu občinstvu, v ceno pa smo vključili še prevoz s tirno vzpenjačo. Večino izvedenih dogodkov je obiskalo predvsem zrelejšje, glasbeno izobraženo občinstvo.

b. Likovno-galerijski program

V sklopu likovno-galerijskega programa za leto 2016 smo velik del pozornosti namenili nazivu *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016*. V prvem polletju smo postavili štiri razstave, ki so se navezovala na to temo. Večmedijsko postavitev *Ohranimo čebele* smo pripravili v sodelovanju z Muzeji radovljjske občine – Čebelarskim muzejem, s Čebelarsko zvezo Slovenije in z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije. Idejna zasnova razstave je temeljila na strokovnosti, didaktičnosti in likovnosti, vsebinsko pa je prikazovala življenje čebel in drugih oprasovalcev, njihovo ogroženost ter vpliv na gospodarstvo, kulturno dediščino in umetnost. V sklopu razstave je potekal obrazstavni program: tematska predavanja, ustvarjalne delavnice, predstavitve čebelarjev, prikazi izdelovanja panjskih končnic, lectovih src, predstavitev predmetov iz čebeljih izdelkov ... Odprli smo jo 20. maja, na rojstni datum svetovno znanega slovenskega čebelarja Antona Janše, in na dan, za katerega je Slovenija Organizaciji združenih narodov predlagala, naj ga razglasi za svetovni dan čebel. Odprl jo je generalni direktor FAO (Organizacija ZN za prehrano in kmetijstvo) José Graziano da Silva. Ob tej priložnosti smo pripravili okroglo mizo *Čebele in trajnostni razvoj*, ki se je poleg da Silve udeležil minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Dejan Židan. V istem sklopu smo na začetku leta v Galeriji »S« v sodelovanju z Muzejem novejšje zgodovine Slovenije postavili fotografsko razstavo z zgovornim naslovom *Po ljubljanskih ulicah – prometni vrvež ljubljanskih ulic XX. stoletja*, poleti pa je bila tam na ogled fotografska razstava *National Geographic – Malokdaj videno*. Iz nabora potujočih razstav National Geographic Society iz New Yorka smo tokrat izbrali fotografije enkratnih in izjemnih prizorov, ki v gledalcu vzbudijo občutek o veličini planeta, na katerem bivamo. Vodilna fotografija z naslovom *Supercelični nevihtni oblak* je delo slovenskega fotografa Marka Korošca; z njo je leta 2013 zmagal na natečaju revije *National Geographic Traveler* v konkurenci 18.000 fotografij. Od junija do oktobra je bila v Peterokotnem stolpu na ogled dokumentarna razstava *Botanična zgodovina Grajskega griča*. S pomočjo risb rastlin iz *Iconotece Valvasoriane*, razglednic Grajskega griča, ki nazorno prikazujejo, kako poraščen je bil v preteklosti, in fotografij rastlin, ki danes rastejo tukaj, je razstava – pripravili smo jo v sodelovanju z Botaničnim vrtom Univerze v Ljubljani, kustosa sta bila dr. Jože Bavcon in mag. Blanka Ravnjak – obiskovalcem na povsem nov način približala pogled na Ljubljanski grad in njegovo okolico.

Vladimir Makuc: *Po néba svítlih pótih razkropljena* je bila razstava del klasika likovne umetnosti, dobitnika Prešernove, Jakopičeve in Župančičeve nagrade za življenjsko delo Vladimirja Makuca; sledila je zamisli, da v Palacijo, Stanovski in Obhodni dvorani predstavljamo obširne opuse pomembnih slovenskih likovnikov, ki so s svojim ustvarjanjem močno zaznamovali naš prostor. Pod

skupnim imenovalcem Prešernovih verzov *Verh sónce sije sóncov céla čéda / po néba svitlih potih razkropjéna* smo na njej predstavili šestdesetletno ustvarjanje Vladimirja Makuca, velikana slovenske umetnosti. Žal je avtor nekaj dni pred odprtjem zapustil zemeljski svet in se preselil v vesoljnega, v tistega, ki ga je zadnja leta plodnega ustvarjanja pogosto upodabljal. V tolažbo in zadovoljstvo nam je lahko, da so bila dela za razstavo izbrana skupaj z njim. Prav tako je sam izbral naslovnico za katalog in prostore, v katerih smo njegov življenjski opus celovito predstavili.

Poleg omenjenih razstav smo v Peterokotnem stolpu po predvidenem programu postavili še kiparsko inštalacijo *Tadej Torč: Inventar golega prostora*, v sklopu katere je avtor predstavil poglobljen razmislek o odnosu med meditacijo in umetnostjo in ga podkrepil s prav za to priložnost iz voska narejenimi posebnimi predmeti, in razstavo Srednje šole za oblikovanje in fotografijo iz Ljubljane z naslovom *Že 70 let štrlimo iz povprečja*. S poudarkom na risbi kot najbolj elementarni obliki likovnega jezika, in fotografiji, sodobni zarisovalki podob, je razstava z domiselno postavitvijo v obeh prostorih Peterokotnega stolpa zaznamovala visok jubilej šole, v kateri so se »kalili« številni mladi ustvarjalci, tudi poznejši likovni umetniki. Program za leto 2016 je v tem razstavišču sklenila Eta Sadar Breznik z razstavo tapiserij pod naslovom *Ariadnina nit se nadaljuje*. Avtorico je kot arhitektko vedno zanimal prostor in posegi vanj. In prav glede na prostor je iz tankih bombažnih, viskoznih in svilenih niti stkala elemente in jih nanizala na aluminijaste cevi in obiskovalce kot pasivne opazovalce povabila v tako oblikovan novonastali prostor.

Seveda nikakor ne moremo mimo razstave *Silvester Plotajs Sicoe: Med morjem in vulkani*. Avtor se je v izjemnem ambientu Kazemat predstavil s posebej za ta prostor narejenim ciklom trinajstih del. Film *Stromboli* Roberta Rosselija iz leta 1950 ter usode ljudi, živečih na tem vulkanskem otoku, so bili osnova za osrednji motiv cikla, vulkan. Kustosinja dr. Petja Grafenauer je v galerijskem listu ob razstavi zapisala: »Zanj so znova značilne barvitost, ploskovitost in igra med ozadjem in figuro.« Kot na začetku, pred leti, ostajajo Sicoejeva dela še vedno drugačna od del njegovih generacijskih kolegov.

Deklarativnemu nastopu sestava umetnikov z Dunaja in Münchna pod prvotnim imenom *MELANGE* (v münchenskem White Boxu leta 2012 in v dunajskem Künstlerhausu leta 2014) se je pridružil ljubljanski sestav – šest članic Društva likovnih umetnikov Ljubljana. Pod razširjenim imenom skupnega nastopa *MELANGE EXPANDED – Transformacija resničnosti* se je sestav predstavil najprej na Dunaju, nato pa še v Ljubljani, kjer je bil eden izmed razstavnih prostorov tudi na Ljubljanskem gradu. Dela za razstavo v Kazematah so iz Slovenije prispevale Eva Petrič, Maša Gala, Paola Korošec, Polona Demšar, Saba Skaberne in Taja Ivančič, iz Avstrije Hansjürgen Gartner, Joachim Lothar Gartner, Georg Lebzelter, Hannes Mlenek, Walter Weer in Robert Zahornicky, iz Nemčije pa Michael von Cube, Lucia Delefant, F. Jörg Haberland, King Kong Kunstkabinett, Dieter Rehm in Timm Ulrichs.

Od septembra do decembra je na razstavi *Rok Zelenko – Pictia* avtor v Galeriji »S« predstavljal svoje slike, ki so v akrilni tehniki nastajale od osemdesetih let. Z njimi izraža odnos do fizisa in metafizisa: erotike, mitologije, vere in filozofije. Dela, ki so bila na ogled, sodijo v cikle »Rdeče«, »Mit«, »Spomini iz sna« in »Genesis«, večina pa jih je bila objavljenih v monografiji *Pictia*, ki smo jo občinstvu predstavili ob odprtju razstave.

V Grajski kapeli je bila med velikonočnimi prazniki na ogled razstava *Velikonočne pisanice 2016*, na stopnišču Razglednega stolpa razstava risb in slik učencev Osnovne šole Sodražica z naslovom *Slovenski gradovi in kulturna dediščina*, na Grajskem dvorišču pa smo ob koncu lanskega in začetku letošnjega leta postavili lesene jaslice v naravni velikosti, katerih avtor je Miro Rismondo.

Pri pripravi in izvedbi razstav smo sodelovali z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana, Muzejem novejšje zgodovine Slovenije, časopisno hišo Delo, d. d., Srednjo šolo za oblikovanje in fotografijo Ljubljana, Osnovno šolo Sodražica, Muzeji radovljiške občine, Čebelarstvo Slovenije, Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije, Oddelkom za razvoj podeželja Mestne občine Ljubljana, Osnovno šolo Antona Janše Radovljica, z National Geographic Slovenija, Botaničnim vrtom Univerze v Ljubljani, Galerijo Prešernovih nagajencev Kranj, Goriškim muzejem Kromberg – Nova Gorica, Obalnimi galerijami Piran in zavodom Mathema.

Razstave po prostorih

Peterokotni stolp:

- 4. 2.–3. 4. 2016: **Tadej Torč: Inventar golega prostora**, kiparska instalacija; v sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana; kustos razstave: Aleksander Bassin;
- 14. 4.–5. 6. 2016: **Že 70 let štrlimo iz povprečja**, razstava ob 70-letnici Srednje šole za oblikovanje in fotografijo Ljubljana, zanjo: Gregor Markelj, ravnatelj;
- 16. 6.–2. 10. 2016: **Botanična zgodovina Grajskega griča**, dokumentarna razstava; v sodelovanju z Botaničnim vrtom Univerze v Ljubljani; kustosa razstave: dr. Jože Bavcon in mag. Blanka Ravnjak (v sklopu dejavnosti, povezanih z nazivom *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016*);
- 12. 10. 2016–8. 1. 2017: **Eta Sadar Breznik: Ariadnina nit se nadaljuje**, tapiserija; v sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana; kustos razstave: Aleksander Bassin.

Galerija »S«:

- 3. 3.–29. 5. 2016: **Po ljubljanskih ulicah – prometni vrvež ljubljanskih ulic XX. stoletja**, fotografska razstava; v sodelovanju z Muzejem novejšje zgodovine Slovenije; kustosinja razstave: Andreja Zupanec Bajželj (v sklopu dejavnosti, povezanih z nazivom *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016*);
- 9. 6.–18. 9. 2016: **National Geographic – Malokdaj videno**, fotografska razstava; v sodelovanju z National Geographic Slovenija in National Geographic Society New York; kustos razstave: Arne Hodalič (v sklopu dejavnosti, povezanih z nazivom *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016*);
- 29. 9.–4. 12. 2016: **Rok Zelenko – Pictia**, slikarska razstava, v sodelovanju z Obalnimi galerijami Piran; kustosinja razstave: Nives Marvin.

Palacij in Stanovska dvorana:

- 30. 6.–28. 8. 2016: **Vladimir Makuc – Po néba svetlih pótih razkropljena**, pregledna likovna razstava; v sodelovanju z Galerijo Prešernovih nagrajencev Kranj; kustos razstave: dr. Miklavž Komelj.

Kazemate:

- 17. 3.–8. 5. 2016: **Silvester Plotajs Sicoe: Med morjem in vulkani**, slikarska razstava; kustosinja: dr. Petja Grafenauer;
- 21. 5.–25. 9. 2016: **Ohranimo čebele**, večmedijska postavitev; v sodelovanju s Čebelarskim muzejem Radovljica in Čebelarsko zvezo Slovenije; kustosinja razstave: Tita Porenta (v sklopu dejavnosti, povezanih z nazivom *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016*);
- 5. 10.–4. 12. 2016: **MELANGE EXPANDED – Transformacija resničnosti**, slike, kipi, instalacije, v sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana; kustosi razstave: Aleksander Bassin, Michael von Cube, F. Jörg Haberland, Joachim Lothar Gartner.

Grajska kapela:

- 25. 3.–28. 3. 2016: **Najlepše velikonočne pisanice**, v sodelovanju z Delom, d. d.

Stopnišče Razglednega stolpa:

- 16. 5.–25. 9. 2016: **Slovenski gradovi in kulturna dediščina**, risbe in slike; v sodelovanju z Osnovno šolo Sodražica, mentorica: Saša Žust.

Zgornji lapidarij:

- 8. 9.–2. 10. 2016: **Slavik Jablan – Paleolitski OpArt**, prostorska postavitev, v sodelovanju z zavodom Mathema; kustosi razstave: Lidija Đikanović, Borut Korošec, Mateja Budin.

Grajsko dvorišče:

- 3. 12. 2016–8. 1. 2017: **Jaslice**, lesene skulpture v naravni velikosti; avtor skulptur: Miro Rismondo.

Leta 2016 smo v sklopu likovno-galerijskega programa pripravili petnajst razstav. Razstave *Ohranimo čebele*, *National Geographic – Malokdaj videno in Vladimir Makuc – Po néba svetlih pótih razkropljena* si je glede na statistiko obiska ogledalo 106.500 obiskovalcev, druge pa po približni oceni 179.000.

Kriterij uspešnosti: Likovno-galerijski program že dolga leta pomembno soustvarja vsebinsko ponudbo Ljubljanskega gradu in bogati kulturno in turistično ponudbo v mestu. Zaradi vsebinske raznovrstnosti, zanimivih akterjev in skrbi za visoke standarde, ki jih tovrstna dejavnost terja, je dosegel prepoznavno kakovostno raven in odmevnost. Da je bil programski sklop uspešen, se kaže tudi v dobri promociji naziva *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016*.

Kriterij učinkovitosti: Za ta sklop programa je značilno, da pomanjkanje sredstev (zavrtni razpisi ali pozne izbire, dodelitev manjših sredstev od pričakovanih) odločilno vpliva na izvedbo, saj je ta

zaradi navedenih razlogov mnogokrat okrnjena, kar se pokaže tudi na končnem izdelku. Če so zagotovljena ustrezna finančna sredstva, so boljši tudi rezultati.

Kriterij primernosti: Kljub posameznim pomislekom je odziv umetnikov, ustanov ter domačih in tujih obiskovalcev na razstave, postavljene v različnih grajskih prostorih, pohvalen. Še vedno pa velja, da z umestitvijo likovnih del v grajske prostore njihov arhitekturni presežek samo še nadgrajujemo.

Kriterij dostopnosti: Obisk večine razstav je brezplačen, pri plačljivih pa višino vstopnine določimo tako, da so dostopne širšemu krogu obiskovalcev, ali pa je ta že vključena v splošno grajsko vstopnico. Likovno-galerijski program zaradi tega doseže številčno in zelo raznoliko občinstvo.

c. Uprizoritveni program

Kratke predstavitve izvedenih dogodkov

Vitez, zmaj in praznični direndaj (3. 12., 4. 12., 10. 12., 11. 12., 17. 12, 18. 12.)

Skupaj z grajskimi animatorji smo za veseli december pripravili interaktivno uprizoritev za otroke. Avtorska predstava, primerna za otroke od tretjega leta, pripoveduje o prazničnem razpoloženju na Ljubljanskem gradu in v Ljubljani. Decembra smo jo odigrali šestkrat.

V obravnavanem obdobju je bilo v sklopu uprizoritvenega programa šest dogodkov, ki se jih je skupno udeležilo 306 obiskovalcev.

Kriterij uspešnosti: Obstoječo ponudbo programa smo lani dopolnili s povsem novo avtorsko vsebino, na katero se je občinstvo zelo dobro odzvalo, zato ocenjujemo, da smo cilj dosegli.

Kriterij učinkovitosti: Kljub dejstvu, da se za zdaj finančni vložek v predstavo še ni povrnil, smo s številom prodanih vstopnic zadovoljni, saj je nenehno naraščalo.

Kriterij primernosti: Temo predstave, ki nagovarja predvsem družine z majhnimi otroki, smo skrbno izbrali in poskrbeli za kakovostno izvedbo, zato celoten program ocenjujemo kot primeren za izbrano ciljno skupino.

Kriterij dostopnosti: Prizadevamo si, da bi bile naše vsebine dostopne širšemu krogu obiskovalcev, kar je bilo najpomembnejše vodilo pri določitvi cene vstopnice, poleg tega pa smo predstavo 3. decembra 2016, na *ta veseli dan kulture*, umestili v programski sklop brezplačnih vsebin.

d. Izobraževalni program

Tudi leta 2016 smo si z izvedbo vsebinsko raznovrstnega izobraževalnega programa prizadevali, da bi različne starostne skupine ozaveščali o vlogi in pomenu premične in nepremične kulturne dediščine, za katero skrbi Javni zavod Ljubljanski grad. Posebno pozornost smo tako namenili

predstavitvi lutkovne umetnosti, saj smo v sklopu stalne postavitve *Lutkovni muzej na Ljubljanskem gradu* pripravili program *V družbi lutkovnih junakov*, s pomočjo katerega poskušamo mlajšim generacijam na igriv in zabaven način približati bogato tradicijo lutkarstva na Slovenskem. Poleg tega pa je na ustvarjanje izobraževalnega programa lani pomembno vplival naziv *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016*, v sklopu katerega smo pripravili kar nekaj dogodkov.

Kratke predstavitve izvedenih dogodkov

Prvomajske počitnice (28. in 29. 4. 2016)

Med prvomajskimi počitnicami smo za najmlajše obiskovalce pripravili dvodnevni počitniški program, ki se je navezoval na naziv *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016*. Zaradi neugodnih vremenskih razmer smo ga bili primorani nekoliko prilagoditi in smo se prvi dan namesto v grajski gozd odpravili v Lutkovni muzej, kjer smo spoznavali bogato tradicijo slovenskega lutkarstva in zanimive zgodbe lutkovnih junakov, ki jih je moč videti v muzejskih vitrinah. Drugi dan smo se podali do Botaničnega vrta Univerze v Ljubljani, kjer smo na raziskovalnem potepu spoznavali rastline, ki rastejo samo v Sloveniji, in obiskali tropski rastlinjak. V sklopu ustvarjalne delavnice je na koncu vsak otrok izdelal lepljenko o življenju v mlaki.

Jesenske počitniške delavnice (2. 11., 3. 11. in 4. 11. 2016)

V sklopu tridневnih raziskovalnih in ustvarjalnih počitniških delavnic smo pobliže spoznavali, kakšen je bil nekoč vsakdan na srednjeveških gradovih. Prvi dan smo se odpravili v grajski gozd, kjer nas je čakal pravi viteški preizkus, temu pa je sledila še ustvarjalna delavnica, na kateri si je vsak otrok izdelal nepogrešljiv del opreme, kakršno so graščaki in vitezi uporabljali pri lovu – lesen lok in puščice. Drugi dan smo odkrivali, kakšne so bile življenjske navade grajskih prebivalcev v preteklosti in kakšne zgodbe se skrivajo za grajskimi zidovi. Temu je sledila ustvarjalna delavnica, na kateri si je vsak otrok izdelal usnjen mošnjiček zdravja z zakladi iz narave. Zadnji dan delavnic smo otrokom predstavili viteza Erazma Predjamskega ter zgodbo o tem, kako je pobegnil iz Plemiške ječe na Ljubljanskem gradu. Na koncu pa je sledila še ustvarjalna delavnica, na kateri so si otroci izdelali leseno škatlico s srednjeveško družabno igro.

Narava v pravljicah

Narava v pravljicah je naslednji program, ki smo ga zasnovali v sklopu dejavnosti, povezanih z lanskim laskavim nazivom našega glavnega mesta, *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016*. Srečanja so potekala vsako drugo soboto v mesecu. Vsako izmed njih je bilo povezano z določeno tematiko, s pomočjo katere so udeleženci spoznavali naravo, rastline, živali in procese, ki se odvijajo v naravi. Pravljični animaciji, povezani s temo, je sledila ustvarjalna delavnica, na kateri so se otroci prelevili v prave male knjigoveze in izdelovali slikanice, povezane s pravljicami, ki so jih poslušali. V obravnavanem obdobju smo pripravili naslednja srečanja:

- 9. 1. 2016: **Prebujeni medved,**
- 13. 2. 2016: **Samovšečna mavrica,**
- 12. 3. 2016: **Ptičja svatba,**
- 9. 4. 2016: **Nagajivi oblaki,**
- 14. 5. 2016: **Pajkci v mali šoli,**
- 11. 6. 2016: **Sončnica,**

- 9. 7. 2016: **Neučakana čebelica**,
- 13. 8. 2016: **Potoček**,
- 10. 9. 2016: **Sprti veverici**,
- 8. 10. 2016: **Presenečeni hrast**,
- 12. 11. 2016: **Kristalčki in snežinke**,
- 10. 12. 2016: **Smreka**.

V družbi lutkovnih junakov

Vsako tretje sobotno dopoldne v mesecu smo se lani družili z znanimi lutkovnimi junaki. Na vsakem od srečanj smo s pomočjo pravljичne animacije ob literarni predlogi spoznavali posamezne lutkovne junake, nato pa ob zabavnih nalogah in izzivih na tematskih vodenih ogledih in ustvarjalnih delavnicah odkrivali skrivnosti ter zgodbe Lutkovnega muzeja in Ljubljanskega gradu. V obravnavanem obdobju smo pripravili naslednje dogodke:

- 23. 1. 2016: **Ali botru mesecu res manjka ena zvezdica?** (po motivih pravljice *Zvezdica Zaspanka*);
- 27. 2. 2016: **Pomagajmo poleteti zlati ptici** (po motivih pravljice *Zlata ptica*);
- 26. 3. 2016: **Pravljичno potovanje deklice Delfine in prijateljev** (po motivih pravljice *Deklica Delfina in lisica Zvitorepka*);
- 23. 4. 2016: **Je zmaj Tolovaj strašnejši od grajskega zmaja?** (po motivih pravljice *Žogica Marogica*);
- 28. 5. 2016: **Kar je dobro, je lahko slabo, in kar je slabo, je lahko tudi dobro** (po motivih pravljice *Mala čarovnica*);
- 24. 9. 2016: **Sapramiška v skrivnostnem grajskem gozdu** (po motivih pravljice *Sapramiška*);
- 22. 10. 2016: **Muzejske vragolije s Pavliho** (po motivih lutkovnih iger Nika Kureta);
- 26. 11. 2016: **Laž ali resnica?** (po motivih pravljice *Ostržek*).

Srednjeveški tabor (5. 6., 12. 6., 19. 6., 26. 6., 3. 7., 10. 7., 17. 7., 24. 7., 31. 7., 7. 8., 14. 8., 21. 8. in 28. 8. 2016)

V poletnih mesecih (junij, julij, avgust) je v Grajskem parku vsako nedeljo med 10.00 in 18.00 uro potekal Srednjeveški tabor. Obiskovalci so si lahko v tem srednjeveškem kotičku ogledali viteško opremo in orožje, se preizkusili v mečevanju in lokostrelstvu ter spoznavali življenje in navade srednjeveških bojevnikov. Za najmlajše smo v sklopu prireditve dvakrat dnevno pripravili iskanje cekinov. V omenjenem obdobju smo organizirali trinajst taborov.

Cikel predavanj *Ljubljanske polemike* (25. 2., 3. 3. in 10. 3. 2016)

V sklopu cikla *Ljubljanske polemike* smo pripravili tri predavanja, na katerih je dr. Božidar Jezernik izpostavil tri polemike, ki burijo duhove tako Ljubljančanov kot celotnega slovenskega naroda. Na prvem z naslovom *Mati vseh polemik – od kdaj smo Slovenci razdeljeni?* je predstavil polemike v zvezi s protestantskim duhovnikom in avtorjem prvih tiskanih knjig v slovenskem jeziku – Primožem Trubarjem. Na drugem z naslovom *Ivana Cankarja kritika Prešernovega spomenika* je spregovoril o Prešernovem spomeniku v Ljubljani kot najpomembnejšem narodnem spomeniku, ki naj bi slovenski narod povezal v složno in trdno celoto, namesto tega pa je v zvezi z njim prišlo do velikih nesoglasij med različnimi političnimi strankami. Polemike je sprožila že sama izbira kiparja Ivana Zajca, ki so

mu zaupali izdelavo kipa. Cikel se je sklenil s predavanjem *Ali je Ljubljana balkansko mesto?*, na katerem je dr. Jezernik predstavil različne teorije in poglede na mejo med Balkanom in Srednjo Evropo.

Cikel predavanj *Rastline nekoč in danes v naših domovih ter na javnih mestih* (17. 3., 14. 4. in 12. 5. 2016)

Spomladanski cikel predavanj smo zasnovali kot del programa, povezanega z nazivom *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016*. Na prvem z naslovom *Okrasno cvetje naših babic* je dr. Jože Bavcon spregovoril o tem, katero cvetje so v času naših babic gojili v bivalnih prostorih ter kako so ženske z doma vzgojenim cvetjem krasile javne prostore, na primer cerkve. Pojasnil je, zakaj danes teh rastlin skoraj ni več mogoče najti. Na drugem predavanju z naslovom *Zasadimo vrt z avtohtonimi slovenskimi rastlinami* je predavateljica mag. Blanka Ravnjak opozorila na izredno bogato pestrost rastlinskih vrst v Sloveniji in spregovorila o tem, kako jih lahko kombiniramo, da bi bila zasaditev estetska. Na zadnjem predavanju z naslovom *Okrasne posodovke* sta predavatelja skupaj predstavila zgodovino uporabe posodovk v mestih, nekatere najznačilnejše posodovke in njihove lastnosti ter spregovorila o tem, kako jih gojimo.

Cikel predavanj *Zidarstvo kot metafora* (8. 11., 15. 11. in 22. 11. 2016)

V sklopu cikla *Zidarstvo kot metafora* smo pripravili tri predavanja, na katerih je dr. Matevž Košir predstavil razvoj prostozidarstva od 18. stoletja dalje, pri nas in v tujini. Prvo predavanje z naslovom *Skrivnostno 18. stoletje; slovenski prostozidarji med Dunajem, Prago, Celovcem, Trstom, Mariborom in Ljubljano* je odgovorilo na vprašanja, kdo so bili prvi slovenski prostozidarji, kakšna je bila njihova vloga ter kako so se z razmahom prostozidarstva razširile tudi teorije zarote, ki so dobile zalet s francosko revolucijo. Na drugem predavanju z naslovom *Francosko-ilirske lože pod Napoleonovim orlom* je predstavil vojaške lože, ki so se s francosko vojsko na slovenskem ozemlju pojavile že leta 1797, s priključevanjem slovenskih dežel pa so v okviru Velikega francoskega Orienta zaživele tudi različne lože, ki jih je dr. Košir podrobneje opisal. Cikel se je sklenil s predavanjem *Harmonija, kulturne akcije, domoljubje ter politika; slovenski in jugoslovanski prostozidarji med obema vojnama (1918–1941)*; na njem je avtor poleg tedaj aktivnih lož in njihovih članov predstavil še nekatere zanimive in nekoliko manj znane dogodke iz tega obdobja.

Prešernov dan na Ljubljanskem gradu (8. 2. 2016)

Na osrednji slovenski kulturni praznik je Ljubljanski grad tudi lani, podobno kot večina slovenskih kulturnih ustanov, obiskovalcem ponudil brezplačen ogled kulturnih vsebin. Ob tej priložnosti smo organizirali naslednje brezplačne vodene ogleds: klasično vodstvo po Ljubljanskem gradu (dva termina), vodstva po stalni razstavi *Slovenska zgodovina, Časovni stroj* (dva termina), po stalni razstavi *Lutkovni muzej za otroke* (en termin) in za odrasle (en termin).

Kulturni bazar (31. 3. 2016)

V Cankarjevem domu v Ljubljani je letos potekal osmi Kulturni bazar – prireditel, namenjena javnim zavodom in izobraževalnim ustanovam iz celotne Slovenije, na kateri predstavijo svoje delo na področju kulturno-umetnostne vzgoje. Ljubljanski grad je na svoji stojnici že peto leto zapored predstavljal ponudbo pedagoških programov, ki smo jih pripravili za šolsko leto 2015/2016. Poleg

tega smo v nekoliko manjšem obsegu predstavili še druge programe za otroke, npr. rojstnodnevna praznovanja, sobotne delavnice idr.

Festival Bobri (23. 1.–8. 2. 2016)

Festival kulturno-umetnostne vzgoje Bobri je lani potekal že osmo leto zapored. Osrednja tema se je navezovala na naziv *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016*, in z njim povezano skrb za ohranjanje in razvoj okolja. Ljubljanski grad je na festivalu sodeloval petič. Obiskovalcem smo ponudili šest brezplačnih dogodkov, in sicer vodeni ogled *Pobeg viteza Erazma* (dva termina), ustvarjalno delavnico *Zmaj z Ljubljanskega gradu* (dva termina) in vodeni ogled *Lutkovne zavozlanke* po stalni razstavi *Lutkovni muzej* (dva termina).

Ta veseli dan kulture (3. 12. 2016)

Na pobudo ministrstva za kulturo smo 3. decembra, ob obletnici rojstva največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna, tradicionalno omogočili brezplačen ogled stalnih grajskih vsebin za vse obiskovalce. Kot dodatno ponudbo smo pripravili naslednje brezplačne vodene ogledde: klasično vodstvo po Ljubljanskem gradu (dva termina), *Časovni stroj* v slovenščini (dva termina) in angleščini (dva termina), vodstvo po stalni razstavi *Slovenska zgodovina* za otroke (en termin) in za odrasle (en termin). Poleg vodenih ogledov so bile ta dan na voljo brezplačne vstopnice za predstavo *Vitez, zmaj in praznični direndaj* (podrobnejši opis je na voljo v poglavju o uprizoritvenem programu).

Spremljevalni program ob razstavi *Ohranimo čebele* (20. 5.–25. 9. 2016)

V spremljevalnem programu ob razstavi *Ohranimo čebele* smo junija na Ljubljanskem gradu pripravili dva dogodka, septembra pa še enega:

- 4. 6. 2016: **Medena pravljica s Svetlano Makarovič**; pravljичno srečanje, na katerem nam je avtorica *Medene pravljice* z doživeto interpretacijo odkrivala skrivnosti iz sveta čebel in drugih živali, ki živijo v gozdu.
- 16. 6. 2016: tematsko predavanje **Pomen divjih in domačih čebel za opraševanje**; predavatelja dr. Danilo Bevk in dr. Andrej Gogala sta skupaj z moderatorjem Jožetom Skumavcem predstavila pestrost čebel v Sloveniji, njihovo vlogo pri opraševanju kmetijskih in divjih rastlin, spregovorila o tem, kako živijo, kako oprašujejo, kaj jih ogroža in zakaj je tudi za obstoj človeka zelo pomembno, da ohranimo raznolikost opraševalcev.
- 15. 9. 2016: tematsko predavanje **Čebelji pridelki – moč narave**; predavateljica Nataša Lilek je podrobneje predstavila značilnosti različnih čebeljih pridelkov ter pojasnila, kako v vsakodnevni prehrani zaradi svojih dragocenih hranilnih vrednosti odlično dopolnjujejo sodobna živila.

Festival za tretje življenjsko obdobje (27. –29. 9. 2016)

S sodelovanjem na festivalu smo predstavili dejavnosti Ljubljanskega gradu, namenjene ciljnemu občinstvu, tj. obiskovalcem v tretjem življenjskem obdobju. Sodelovali smo tudi v obfestivalnem programu. Pripravili smo dva brezplačna vodena ogleda: klasični vodeni ogled po Ljubljanskem gradu in vodeni ogled po stalni postavitvi *Lutkovni muzej*.

Grajski vodnjaki

22. marca 2016, ob svetovnem dnevu voda in v povezavi z nazivom *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016*, smo izdali brošuro *Grajski vodnjaki*. Avtor besedila in nekdanji konservator Dušan Kramberger v njej predstavlja zgodovinske in tehnične značilnosti vodnjakov na Grajskem griču, zanimivosti in legende, povezane z njimi, ter pomen oskrbe z vodo na Ljubljanskem gradu. Brošura je namenjena širši domači in tuji javnosti, saj je prevedena v angleščino, na spletni strani Ljubljanskega gradu pa je dostopna tudi v elektronski obliki.

Po poti Fleischmannovega rebrinca

Eden izmed projektov, namenjenih ozaveščanju vseh generacij o pomenu ohranjanja narave in trajnostnega razvoja v sklopu naziva *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016*, je bila vzpostavitev naravoslovneučne poti od Botaničnega vrta Univerze v Ljubljani do Ljubljanskega gradu. V okviru projekta smo izdali brošuro z enakim naslovom, v kateri avtorji Jože Bavcon, Blanka Ravnjak in Nada Praprotnik predstavljajo rastlinsko pestrost, na katero naletimo, ko se sprehodimo po omenjeni poti. Brošura je namenjena vsem, ki jih zanima narava, in je na spletni strani Ljubljanskega gradu na voljo tudi v elektronski obliki, v slovenskem in angleškem jeziku.

Leta 2016 smo v sklopu izobraževalnega programa pripravili 61 dogodkov, ki se jih je skupno udeležilo 1.077 obiskovalcev (obiskovalci Kulturnega bazarja in Srednjeveškega tabora niso všteti, saj njihovega števila ni mogoče oceniti).

Kriterij uspešnosti: Z vidika raznolikosti in poučnosti vsebin ter povezovanja programa z aktualnim dogajanjem v mestu Ljubljana ocenjujemo, da smo dosegli cilj, z izjemo zimskih počitniških delavnic, ki so zaradi premajhnega števila prijavljenih žal odpadle.

Kriterij učinkovitosti: Vsebine smo pripravili z razmeroma nizkimi finančnimi stroški, zato menimo, da smo bili pri doseganju končnih rezultatov uspešni.

Kriterij primernosti: Ocenjujemo, da so bile teme, ki obiskovalce izobražujejo na zelo različnih področjih, kot so kulturna dediščina, zgodovina, arheologija, umetnost, etnologija in naravoslovje, primerne. Opazili pa smo, da je bila obiskanost nekaterih naravoslovnih vsebin, ki smo jih letos vključili v izobraževalni program v sklopu naziva *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016*, nekoliko slabša kot pri drugih programih.

Kriterij dostopnosti: Prizadevamo si, da bi s ponujenimi vsebinami pritegnili vse starostne skupine obiskovalcev. Nekatere so jim na voljo povsem brezplačno, pri plačljivih dogodkih pa ceno vstopnice določimo tako, da je dostopna širšemu krogu obiskovalcev. Za večjo dostopnost si prizadevamo tudi z udeležbo na različnih festivalih, kakršna sta npr. festival kulturno-umetnostne vzgoje Bobri in Kulturni bazar.

e. Tradicionalni dogodki

Tradicionalni dogodki na Ljubljanskem gradu so namenjeni širšemu krogu ljudi – predvsem naključnim domačim in tujim obiskovalcem. Njihova vsebina večinoma temelji na slovenskih običajih in zgodbah, ki so neposredno ali pa tesno povezani z Ljubljanskim gradom, Ljubljano in Slovenijo. Tovrstne dogodke pripravljamo, ker si želimo vzdrževati kakovost utečenih programskih enot in dodajati nove, inovativne elemente ter tako skrbeti za ohranjanje tradicije in prenos navad in običajev na mlajše generacije.

Kratke predstavitev izvedenih dogodkov

Quintet Beltango – Gregorjev koncert in milonga (12. 3. 2016)

Na gregorjevo smo na Ljubljanskem gradu gostili Quintet Beltango, ki je bil ustanovljen leta 1998 v Beogradu in je danes eden izmed najbolj priznanih izvajalcev tanga na svetu – v petnajstih letih so imeli več kot petsto koncertov v dvajsetih državah. Obiskovalci so najprej prisluhnili tradicionalnemu tangu ter tangu *nuevo-line Astor Piazzolla*, po njem pa so imeli priložnost še sami zaplesati v ritmih tanga.

Jurjevanje (23. 4. 2016)

Jurjevanje na Ljubljanskem gradu ima zelo dolgo tradicijo; Ljubljanci so v preteklosti praznik zaznamovali na dva načina: najprej s slovesno mašo v čast sv. Juriju, zavetniku mesta Ljubljane, nato pa s prijetnim druženjem na Ljubljanskem gradu. Tudi letos se je tradicija nadaljevala s sveto mašo, le da je bila zaradi slabega vremena namesto na Grajskem dvorišču v Kapeli sv. Jurija.

Zgodba grajske trte – Spomladanska rez, Trgatev in Martinovanje (4. 4., 10. 10. in 11. 11. 2016)

Grajska trta je potomka najstarejše trte na svetu, trte z mariborskega Lenta. Grad bogati od leta 1990. Tudi leta 2016 smo tradicionalno in v sodelovanju s konventom sv. Urbana Ljubljana, skrbnikom grajske trte, pripravili tri dogodke, Spomladansko rez, Trgatev in Tradicionalno mestno martinovanje, s katerimi smo se poklonili tej žlahtni rastlini.

6. grajski dnevi (14.–16. 5. 2016)

Letos mineva že sto enajst let, odkar je Ljubljanski grad prešel iz državne v mestno last. Ob obletnici odkupa smo organizirali šeste grajske dneve, v sklopu katerih smo pripravili 28 raznovrstnih brezplačnih dogodkov, ki so primerni za vso družino in hkrati pomembni za promocijo vsebin, sicer značilnih za Ljubljanski grad.

Program 6. grajskih dni

14. 5. 2016:

- **Reševanje princeske**, predstava na tkanini;
- **Pajkci v mali šoli**, pravljíčna animacija in ustvarjalna delavnica;
- **Zračni ples**, delavnica akrobatike na tkanini;
- **Iskanje zmajevskega zaklada**, raziskovalni vodeni ogled;
- **Grajski potep z e-zmajčkom**, raziskovalni vodeni ogled;

- **Zmaj z Ljubljanskega gradu**, ustvarjalna delavnica;
- **Pridruži se zmajski družini**, raziskovalni vodeni ogled;
- **Pobeg viteza Erazma**, raziskovalni vodeni ogled;
- **Sen kresne noči**, pravljica za odrasle.

15. 5. 2016:

- **Dan odprtih vrat**, prost vstop na vse prireditve in brezplačni vodeni ogledi;
- **Srednjeveški tabor**, animacija srednjeveških viteških skupin;
- **O petelinu in pavu**, gledališka predstava Šentjakobskega gledališča;
- **Sozvočja sveta**, glasbena kulturnovzgojna učna ura.

16. 5. 2016:

- **O petelinu in pavu** (dvakrat), gledališka predstava Šentjakobskega gledališča;
- **Cellofest** (dvakrat), glasbeni nastop;
- **Slovenski gradovi in kulturna dediščina**, odprtje likovne razstave.

Grajski piskači (vsako soboto junija, julija, avgusta in septembra)

Na lesenem podestu, ki je bil speljan okoli Stolpa piskačev (prvič je bil omenjen leta 1544), so grajski piskači vsak dan ob 11. uri zatrobili na tri pozavne in en kornet in s tem meščanom naznanili, da se bliža 12. ura, tj. ura kosila. Kdaj je ta navada zamrla, ni znano, viri pa jo omenjajo še v 17. stoletju. Vsekakor to muziciranje ni bilo njihova najpomembnejša naloga, gre pa za običaj, ki ga je Ljubljanski grad v sodelovanju z javnim zavodom Turizem Ljubljana po večletni nameri obudil leta 2010, predvsem zato, ker je prijeten, in v spomin na grajske piskače. To tradicijo od takrat uspešno nadaljujemo vse do danes, saj se grajski piskači z Razglednega stolpa oglašajo vsako lepo poletno soboto ob 11.30.

Knjižnica pod krošnjami (vsak petek, soboto in nedeljo v juniju, juliju in avgustu)

Knjižnica pod krošnjami, ki jo že vrsto let pripravljamo v sodelovanju z zavodom Divja misel, je na Ljubljanskem gradu ob poletnih koncih tedna zelo priljubljena. Predvsem tujci in starši z otroki se ob lepem vremenu radi ustavijo ob knjižnih policah ter prelistajo revije, knjige in drugo čtivo. Ohranili smo tudi bralno glasbo v živo, saj so obiskovalci nad njo navdušeni. Novost v letu, ko je naše glavno mesto nosilo naziv *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016*, je bil zeleni knjižni kotic, namenjen vsem, ki jih zanima narava ter njeno bogastvo in ohranjanje. Knjižnica je bila odprta ob lepem vremenu vsak konec tedna med 10. in 20. uro, ubrane melodije, v živo zaigrane za navdihujoče branje in listanje na prostem, pa je bilo mogoče slišati vsako nedeljo ob 11. uri.

Vilenica (9. 9. 2016)

V okviru 31. mednarodnega literarnega festivala Vilenica, v organizaciji Društva slovenskih pisateljev in Kulturnega društva Vilenica iz Sežane, je na Ljubljanskem gradu potekal tradicionalni sprejem pri županu, v sklopu literarnega branja pa so se predstavili književniki Dubravka Ugrešić (Hrvaška/Nizozemska), nagrajenka Vilenice 2016, Suzana Tratnik (Slovenija), slovenska avtorica v središču 2016, Ülar Ploom (Estonija), Jana Bodnárová (Slovaška), Martin Dyar (Irska).

Božična sveta maša (24. 12. 2016)

V Grajski kapeli sv. Jurija smo na sveti večer pripravili božično sveto mašo. Vodil jo je msgr. Franci Trstenjak, popestrile pa so jo božične pesmi Komornega mešanega zbora Gimnazije Ledina ob glasbeni spremljavi pianista Jana Severja in pod vodstvom zborovodkinje Marjetke Kozmus.

Leta 2016 smo pripravili 91 tradicionalnih dogodkov, ki se jih je udeležilo skupno 2.341 obiskovalcev (v to število niso vključeni obiskovalci nekaterih dogodkov v sklopu Grajskih dni ter Knjižnice pod krošnjami in Grajskih piskačev, saj je njihovo natančno število težko določiti).

Kriterij uspešnosti: Vsi načrtovani dogodki so bili kakovostno izvedeni, tiste, pri katerih je bilo to mogoče, smo glede na povpraševanje in želje rednih obiskovalcev še nadgradili; tako smo dosegli zastavljene cilje, med drugim uspešno promocijo naziva *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016*.

Kriterij učinkovitosti: Zaradi večinoma brezplačnih vsebin v tem sklopu se finančni vložek ne povrne neposredno z vstopnino, vendar so rezultati dolgoročni, saj dogodki zajamejo številno in raznoliko občinstvo, na katero prenašamo vedenje o tradiciji in običajih, povezanih z Ljubljanskim gradom, našim mestom in državo.

Kriterij primernosti: Tradicionalni dogodki praviloma izhajajo iz dediščine Ljubljanskega gradu, Ljubljane in slovenskih običajev, kar se je v preteklosti že pokazalo kot zanimivo, predvsem zaradi pozitivnih odzivov obiskovalcev posameznih dogodkov.

Kriterij dostopnosti: Ker so dogodki večinoma namenjeni naključnim obiskovalcem med glavno turistično sezono, se jih udeležuje raznoliko občinstvo. Poskrbeli smo za ustrezno dostopnost tudi pri tistih, ki potekajo že dalj časa (Grajski piskači, Knjižnica pod krošnjami).

f. Film

Film pod zvezdami (7. 7.–30. 7. 2016)

Film pod zvezdami, ki ga vrsto let pripravljamo v sodelovanju z Mestno občino Ljubljana in Javnim zavodom Kinodvor, je letos potekal že osmič. Zgodnejši termin, ki smo ga vpeljali lani, se je tudi letos pokazal kot ustrezen tako za domače kot tuje gledalce, ki jih je iz leta v leto več. Zato smo letos posebno pozornost namenili prav njim. Vsi filmi, ki niso bili v angleškem jeziku, so bili angleško podnaslovljeni in tako na voljo širšemu krogu turistov. Poleg izbora najodmevnejših filmov pretekle kinematografske sezone je bila tretjina lanskega programa (osem projekcij) posvečena premieram in predpremieram. Šlo je za največje število svežih filmskih naslovov na sporedu Filma pod zvezdami doslej. Zaradi slabe vremenske napovedi smo morali odpovedati le tri projekcije (*Vojna zvezd: Sila se prebuja*, *Planet samskih* in *Steve Jobs*) in jih preseliti v Kinodvorovo dvorano.

Program Filma pod zvezdami 2016:

- 7. 7. 2016, odprtje: **Houston, imamo problem!** (Žiga Virč, Slovenija / Hrvaška / Nemčija / Češka / Katar, 2016, 88’);
- 8. 7. 2016: predpremiera: **Julieta** (Pedro Almodóvar, Španija, 2016, 99’);

- 9. 7. 2016: **Prava fanta** (Shane Black, ZDA / VB, 2016, 116');
- 10. 7. 2016: **Mladost** (Paolo Sorrentino, Italija / Francija / VB / Švica, 2015, 123');
- 11. 7. 2016: **Knjiga o džungli** (Jon Favreau, ZDA, 2016, 106');
- 12. 7. 2016, Peugeotova predpremiere: **Maggie ima načrt** (Rebecca Miller, ZDA, 2016, 98');
- 13. 7. 2016: **Vojna zvezd: Sila se prebuja** (J. J. Abrams, ZDA, 2015, 136');
- 14. 7. 2016: **Macbeth** (Justin Kurzel, VB / Francija / ZDA, 2015, 113');
- 15. 7. 2016, predpremiere: **Koga napasti zdaj** (Michael Moore, ZDA, 2015, 120');
- 16. 7. 2016: **Planet samskih** (Mitja Okorn, Poljska, 2016, 136');
- 17. 7. 2016: **Jastog** (Yorgos Lanthimos, Irska / VB / Francija / Grčija / Nizozemska, 2015, 118');
- 18. 7. 2016: **V žarišču** (Tom McCarthy, ZDA / Kanada, 2015, 128');
- 19. 7. 2016, predpremiere: **Miles Davis** (Don Cheadle, ZDA, 2015, 100');
- 20. 7. 2016: **Ovna** (Grímur Hákonarson, Islandija / Danska, 2015, 93')
- 21. 7. 2016: **Amy** (Asif Kapadia, VB, 2015, 128');
- 22. 7. 2016, predpremiere: **Ogorčenje** (James Schamus, ZDA, 2016, 110');
- 23. 7. 2016: **Velika poteza** (Adam McKay, ZDA, 2015, 130');
- 24. 7. 2016: **Carol** (Todd Haynes, ZDA / VB, 2015, 118');
- 25. 7. 2016: **Taksi** (Jafar Panahi, Iran, 2015, 82');
- 26. 7. 2016, predpremiere: **Komuna** (Thomas Vinterberg, Danska/Švedska/Nizozemska, 2016, 111');
- 27. 7. 2016: **Steve Jobs** (Danny Boyle, ZDA / VB, 2015, 122');
- 28. 7. 2016: **Soba** (Lenny Abrahamson, Irska/Kanada, 2015, 118');
- 29. 7. 2016, predpremiere: **Kapitan Fantastični** (Matt Ross, ZDA, 2016, 120');
- 30. 7. 2016, Vikendova predpremiere: **Jason Bourne** (Paul Greengrass, ZDA, 2016, 123').

Leta 2016 smo v sklopu filmskega programa prikazali 21 filmov (trije so bili na sporedu na nadomestni lokaciji v Kinodvoru), ki si jih je skupno ogledalo 14.131 obiskovalcev.

Kriterij uspešnosti: Od štiriindvajsetih smo na Grajskem dvorišču prikazali enaindvajset projekcij, le tri filme smo zaradi slabe vremenske napovedi predvajali v dvorani Kinodvora. Da je bila izvedba Filma pod zvezdami uspešna, kaže tudi podatek, da je bilo pet filmskih projekcij razprodanih (otvoritveni film *Houston, imamo problem!*, predpremiere *Julieta*, Peugeotova predpremiere *Maggie ima načrt*, predpremiere *Kapitan Fantastični* in Vikendova predpremiere *Jason Bourne*).

Kriterij učinkovitosti: Razmerje med vloženimi sredstvi in rezultatom je bilo pri tem sklopu pozitivno, tudi zaradi uspešnega sodelovanja dveh javnih zavodov.

Kriterij primernosti: Vsako leto se povpraševanje po filmih, predvajanih na Grajskem dvorišču, povečuje, s tem pa tudi prepoznavnost programa ne samo v prestolnici, ampak tudi širše.

Kriterij dostopnosti: Filmske projekcije si je ogledalo 14.131 obiskovalcev, v povprečju 640 na projekcijo. V primerjavi s preteklimi leti je bil opazen večji delež tujcev, saj je bila večina filmov v angleškem jeziku s slovenskimi podnapisi. Vsi filmi, ki niso bili v angleščini, pa so bili tudi angleško podnaslovljeni in tako na voljo širšemu krogu tujih obiskovalcev.

g. Muzejsko-razstavni program

Muzejsko-razstavni program Ljubljanskega gradu sega na različna področja, hkrati pa predstavlja zaokroženo celoto, kar obiskovalcem omogoča boljše razumevanje zgodovinskega razvoja gradu in njegove ožje ter širše okolice. Vanj sodi šest stalnih postavitev. Stalna razstava *Slovenska zgodovina* pregledno in jedrnato predstavi zgodovinski razvoj območja med Alpami in Jadranom, *Virtualni grad* pa se osredotoča na predstavitev zgodovine in razvoja Ljubljanskega gradu. Stalna postavitve *Kaznilnica* obravnava obdobje, ko so Ljubljanski grad preuredili v kaznilnico, stalna postavitve *iLjubljana* umešča Grajski grič v kontekst mesta pod njim, stalna postavitve *Obnova in revitalizacija Ljubljanskega gradu* pa prikazuje obnovo gradu. *Lutkovni muzej*, novost iz leta 2015, celostno prikazuje stoletno dediščino in zgodovino lutkarstva na Slovenskem. Ljubljanski grad, razstavo *Slovenska zgodovina* in *Lutkovni muzej* si je mogoče ogledati tudi s sistemom avdiovodenja. V začetku lanskega leta smo ga nadgradili z nizozemskim, madžarskim, kitajskim in japonskim jezikom in je trenutno na voljo v dvanajstih jezikih, prav tako smo leta 2016 celoten sistem avdiovodenja našim obiskovalcem ponudili na aplikaciji za pametne telefone Nexto. V sklop muzejsko-razstavnega programa sodi še izvedba raznolikih tematskih vodenih ogledov in pedagoških programov, ki potekajo vse leto. Kot novost smo v sklopu razstave *Ohranimo čebele* pripravili vodeni ogled in kombinacijo vodenega ogleda in ustvarjalne delavnice *Čarobni svet čebel*, ki je bila namenjena najmlajšim.

Virtualni grad

Virtualni grad, dvanajstminutni virtualni sprehod po grajski zgodovini, obiskovalcem kratko in strnjeno predstavi celotno zgodovino Ljubljanskega gradu, njegov arhitekturni razvoj in arheološka spoznanja vse od prazgodovine, pozne bronaste dobe, antike, zgodnjega srednjega veka, srednjega veka, novega veka pa do 20. stoletja; ponuja bogato znanje in razmislek o razvoju, namembnosti in kulturni dediščini Ljubljanskega gradu. Avdioposnetek je na voljo v slovenščini in dvanajstih tujih jezikih.

Stalna razstava Kaznilnica

Kaznilnica se s svojo predstavitevijo osredotoča na 19. in začetek 20. stoletja, ko so Ljubljanski grad preuredili za potrebe delovanja mestne kaznilnice. Razstava je na ogled v prenovljenih prostorih kaznilniških samic pod dvorano Palacij. Postavitve temelji na prepletu stavbne dediščine samic in vsebin, ki pojasnjujejo vlogo celotnega grajskega poslopja v tem obdobju; sledi konceptu celovite predstavitve zgodovine Ljubljanskega gradu kot neločljivega člena v urbanem razvoju Ljubljane, kompleksa, ki je v stoletjih spreminjal svojo podobo in namembnost. Predstavitev je privlačna predvsem zaradi razstavljenega izvirnega stavbnega pohištva, kronološkega pregleda kaznilniških faz in navidezne resničnosti – holograma, ki ga spremlja generirani zvok. Vsebine na razstavi je mogoče spremljati v osmih jezikovnih različicah.

Stalna razstava Slovenska zgodovina

Razstava *Slovenska zgodovina* vsebinsko zajema tematsko in geografsko široko območje današnje Slovenije in ima pomembno vlogo, saj obiskovalce usmerja tudi v druge slovenske muzejske ustanove, katerih eksponati jo dopolnjujejo. Gre za temeljit pregled slovenske zgodovine, kulture in etnologije, hkrati pa razstava krepi nacionalno zavest pri domačih obiskovalcih in prepoznavnost

Slovenije pri tujih. Vsebina, zanimivo predstavljena z multimedijami, je obiskovalcem na voljo v šestih jezikih, ogled pa je prilagojen tudi gibalno in senzorno oviranim.

Lutkovni muzej

Stalna razstava Lutkovnega muzeja s podnaslovom *Podobe slovenske lutkovne umetnosti, 1910–1990*, ki smo jo odprli 26. maja 2015, celostno prikazuje stoletno dediščino slovenskega lutkarstva. Postavljena je v dveh sklopih. Prvi je namenjen začetkom lutkovne umetnosti na naših tleh in njenemu razvoju do leta 1968, ko je umrl Jože Pengov, prvi ravnatelj Mestnega lutkovnega gledališča Ljubljana, v drugem pa sta prikazana razvoj in modernizacija slovenskega lutkarstva, pri katerih so sodelovali tudi sodobni literarni in likovni ustvarjalci. Stalno postavitve vsebinsko dopolnjujejo eksponati iz sodobnih lutkovnih predstav. Razstava je zasnovana interaktivno. Poleg multimedijskih vsebin so obiskovalcem na voljo lutkovni odri, kjer se lahko preizkusijo v oživljanju marionet ter ročnih in senčnih lutk. Vsebine je mogoče spremljati v petih jezikih in so dostopne tudi gibalno oviranim.

iLjubljana

Ljubljanski grad je ob dvatisočletnici ustanovitve rimskega mesta Emona postal bogatejši za novo stalno razstavo *iLjubljana* na Razglednem stolpu, ki obiskovalce vabi k raziskovanju mesta skozi 4500 let poselitve. Izjemna strateška lega z dobrimi prometnimi povezavami je omogočala kontinuirano poselitev ožjega središča mesta, posamezni zgodovinski dogodki pa so ga skozi stoletja dodobra preoblikovali. Razstava z vizurami in pogledom na Ljubljano prikazuje glavne poselitvene preseke v njenem razvoju, s posebnim poudarkom na prostorskih danostih in urbanizmu, ter obiskovalce usmerja na posamezne lokacije v mestu. Hkrati dopolnjuje manjkajoči člen stalnih razstav na Ljubljanskem gradu z umestitvijo Grajskega griča v kontekst mesta pod njim.

Obnova in revitalizacija Ljubljanskega gradu

Na stalni postavitvi v Spodnjem lapidariju je predstavljeno fotografsko gradivo, opremljeno z ustreznimi komentarji, ki prikazuje obnovo in revitalizacijo Ljubljanskega gradu. Proces je potekal v treh fazah: raziskave, obnova in revitalizacija. Gradivo, ki je na ogled, je iz arhivov arhitekturnega biroja Ambient, ki so ga v šestdesetih letih 20. stoletja na javnem razpisu izbrali za projektanta obnove.

Kriterij uspešnosti: Zaradi celovite in kakovostne predstavitve premične in nepremične kulturne dediščine, naraščajočega obiska šolskih skupin in povečanega števila domačih in tujih obiskovalcev ta programski sklop ocenjujemo kot zelo uspešen.

Kriterij učinkovitosti: Na učinkovitost muzejsko-razstavnega programa kaže ugodno razmerje med vloženimi sredstvi, ki so potrebna za vsakodnevno zagotavljanje dostopnosti tega sklopa obiskovalcem, in rezultati, ki se kažejo v številčnosti in strukturi obiskovalcev, med katerimi je predvsem veliko tujcev, razveseljuje pa tudi to, da narašča število skupin iz slovenskih vzgojno-izobraževalnih ustanov.

Kriterij primernosti: Glede na dejstvo, da stalne postavite na Ljubljanskem gradu predstavljajo široko področje kulturne dediščine ter da imajo veliko pedagoško vrednost, hkrati pa pomenijo dodano vrednost v celotni kulturni ponudbi, je primernost tega programskega sklopa očitna.

Kriterij dostopnosti: Ocenjujemo, da je muzejsko-razstavni program med vsemi programskimi sklopi najbolj dostopen, saj je obiskovalcem na voljo 365 dni v letu, zato je dosegel najštevilčnejše občinstvo. Zajel je vse starostne skupine, z izvedbo pedagoških programov, ki se vsebinsko navezujejo na različne teme, pa smo poseben učinek dosegli prav pri tej starostni skupini. Z nadgradnjo sistema avdiovođenja v štirih dodatnih tujih jezikih in z aplikacijo Nexto smo še povečali dostopnost za tuje obiskovalce.

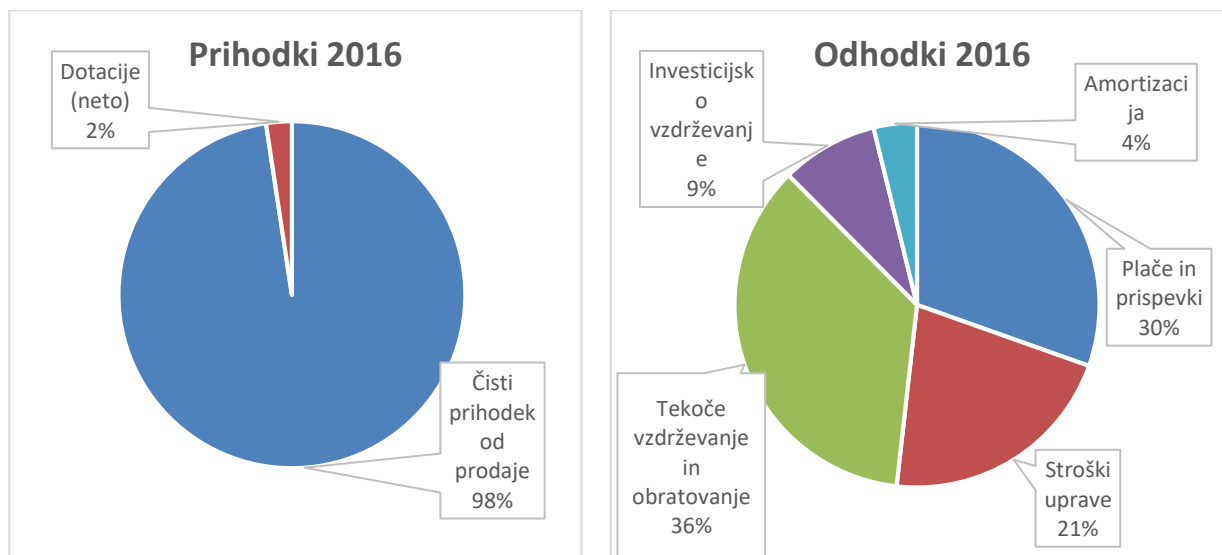
Število obiskovalcev, medijskih objav in oglaševanje programskih vsebin

V letu 2016 so števci prehodov zabeležili **1.246.737** obiskovalcev. V enakem obdobju leto prej je bilo obiskovalcev **1.190.441**.

Medijskih objav, povezanih z Ljubljanskim gradom, je bilo v obravnavanem obdobju 2.838, od tega 1.655 člankov splošnega značaja in 1.183 člankov, povezanih s programskimi vsebinami. Leta 2015 je bilo 1.761 medijskih objav splošnega značaja in 1.242 objav, vezanih na programske vsebine.

4.3.1.2 Javni prevoz potnikov s tirno vzpenjačo

	REALIZACIJA	REALIZACIJA	NAČRT	REALIZACIJA	Načrt 2016 / realizacija 2016
	2014	2015	2016		Proj. 2016
Št. potnikov	318.009	348.253	400.000	413.111	103%
Čisti prihodek od prodaje	635.734	720.240	775.483	897.489	116%
Dotacije (neto)	60.000	28.000	22.000	22.000	100%
PRIHODKI SKUPAJ	695.734	748.240	797.483	919.489	115 %
Plače in prispevki	240.837	270.925	283.925	277.830	98%
Stroški uprave	194.222	194.222	195.000	195.000	100%
Tekoče vzdrževanje in obratovanje	169.231	200.497	212.000	326.705	154%
Investicijsko vzdrževanje	56.720	45.219	70.000	78.445	112%
Amortizacija	35.000	35.000	35.000	35.000	100%
ODHODKI SKUPAJ	696.009	745.862	795.925	912.980	115 %
Poslovni izid	-275	2.378	1.558	6.509	

Preglednica in slika prikazujeta poslovanje tirne vzpenjače v letu 2016 in razmerje glede na pretekla obdobja.

Zaradi določil koncesijske pogodbe smo poročilo za tirno vzpenjačo skupaj s poslovnim načrtom za leto 2017 že novembra 2016 oddali koncedentu (MOL – OGDP in hkrati Oddelku za kulturo) in je v celoti priloženo poslovnemu poročilu zavoda za leto 2016 in programu dela za leto 2017.

Poslovni izid za leto 2016 znaša 6.509 EUR in je od načrtovanega boljši za 4.951 EUR.

4.3.2 Program izvajanja tržne dejavnosti

4.3.2.1 Turistična dejavnost

Turistična dejavnost je bila v letu 2016 izjemno uspešna, saj se je prodaja vseh vstopnic povečala. Pozna se, da v zavodu Ljubljanski grad veliko časa in energije namenjamo izobraževanju blagajnikov, ki programe vedno bolj poznajo in zato učinkoviteje prodajajo vsebine, ki jih ponujamo. Povečuje so prodaja vstopnic v povezavi z avdiovodniki.

Doživljajski vodeni ogled *Časovni stroj* si je leta 2016 ogledalo 8.060 obiskovalcev. Za potrebe pedagoških programov smo pripravili nov doživljajski vodeni ogled z naslovom *Izza grajskih rešetk*, ki si ga bo mogoče ogledati od pomladi 2017.

V sodelovanju s Turizmom Ljubljana smo se udeležili sejmov v Helsinkih, Bruslju, Beogradu, Tokiu ter borz v Berlinu in Londonu. Prvič smo bili na turistični borzi ITML (International Travel Luxury Market) v Cannesu, ki je namenjena luksuznemu turizmu oziroma zahtevnejšemu segmentu turistov. Navzoči smo bili tako na delavnicah v Budimpešti in Beogradu kot na borzi v okviru slovensko-turškega poslovnega kluba v Carigradu. Sejmi so bili zelo dobro obiskani in obiskovalci so za Ljubljanski grad, Ljubljano in Slovenijo pokazali veliko zanimanje. Najboljši je bil zagotovo odziv v Bruslju, saj smo prejeli veliko konkretnih povpraševanj.

Na Conventi in Slovenski borzi Incomig (SIW) smo utrdili sodelovanje s številnimi turističnimi agencijami. Pokazalo se je, da je tak način promocije izjemno uspešen prav zaradi dejstva, da ustvarjamo povpraševanje pri viru, kar pomeni, da obisk Ljubljanskega gradu ni več prepuščen odločitvi posameznikov v turističnih agencijah.

Marca 2016 smo odprli Vstopni paviljon pred vhodom na Ljubljanski grad, in takoj so se pokazali zelo dobri rezultati, saj se veliko ljudi ustavi tam in kupi grajsko vstopnico z avdiovodnikom. Tako uspešno pritegnemo obiskovalce, ki sicer ne vedo natančno, kaj jih na Grajskem griču čaka in kaj vse lahko vidijo na Ljubljanskem gradu. V drugi polovici leta smo ob Vstopni paviljon postavili informativni zaslon, ki vsebine še bolj približa obiskovalcem, tako da se lažje odločijo za nakup vstopnice. Grajske vsebine smo junija začeli poskusno predstavljati tudi na platformi NEXTO – gre za obliko avdiovođenja preko mobilnih telefonov.

Uvedli smo letno vstopnico za Ljubljanski grad (kartico Royal), ki vključuje neomejeno število voženj z vzpenjačo in ogleda vseh vsebin, deluje pa tudi kot kartica ugodnosti, saj so imetniku na voljo dodatne ugodnosti v Grajski trgovini in pri naslednjih najemnikih: v Gostilni na gradu, Grajski kavarni, Rustiki in restavraciji Strelec.

Aprila smo odprli Grajski vinograd in v njem zasadili 1050 trt, od tega 500 trt bele sorte belpin in 550 trt rdeče sorte rdečegrajec. Vsem, ki jih to zanima, ponujamo možnost, da postanejo pokrovitelji vinske trte. S tem namenom smo pripravili pravilnik, pogodbe in cenik o pokroviteljstvu in do konca leta smo pridobili pokroviteljstvo že nad 432 trtami.

Junija smo pripravili platformo za vodenje turističnih rezervacij (NSP), ki smo jo uspešno implementirali in daje odlične rezultate, saj je delo z rezervacijami skupin odslej lažje in predvsem veliko bolj pregledno.

V sklopu prazničnega dogajanja v prestolnici smo zasnovali Grajski december. Od 3. decembra 2016 do 8. januarja 2017 smo na Grajskem dvorišču postavili praznične stojnice in jaslice. V kapeli smo prvič pripravili polnočnico, otroci pa so si lahko ogledali božično pravljico. Ponudbo smo dopolnili s posebno vstopnico, ki je vključevala vožnjo z vzpenjačo in obisk stolpa. Grajski december je blagovna znamka, ki jo bomo odslej vsako leto še nadgrajevali in obiskovalcem omogočili kar najlepše praznično doživetje na Ljubljanskem gradu.

Rdeča nit tematskih plesnih večerov v letu 2016 je bila glasba iz preteklosti oziroma iz posameznih obdobj; tako je bil januarja najprej na vrsti Ples s pridihom glasbe štiridesetih let. Med letom se je plesalo v Palacijo in Stanovski dvorani, junija pa se je dogajanje s pestrim programom zdaj že tradicionalno preselilo pod zvezdno nebo, na Grajsko dvorišče. Zaradi izrednega zanimanja za ples na prostem smo lani organizirali in uspešno izvedli dva plesna večera pod zvezdami.

Leta 2016 smo pripravili naslednje plesne večere: 16. 1. 2016: Ples s pridihom glasbe iz štiridesetih let; 13. 2. 2016: Valentinov (romantični) ples; 19. 3. 2016: Ples s pridihom glasbe iz petdesetih let; 16. 4. 2016: Ples s pridihom glasbe iz šestdesetih let; 21. 5. 2016: Ples s pridihom glasbe iz sedemdesetih let; 17. 6. 2016: Latino plesni večer pod zvezdami; 18. 6. 2016: Ples pod zvezdami – družabni plesi z glasbo v živo; 15. 10. 2016: Ples s pridihom glasbe iz osemdesetih let; 19. 11. 2016: Ples s pridihom glasbe iz devetdesetih let; 17. 12. 2016: Praznični ples.

Leta 2016 je bilo na Ljubljanskem gradu skupno deset plesnih dogodkov, ki se jih je udeležilo 1.881 obiskovalcev.

4.3.2.2 Oddajanje dvoran in drugih nepremičnin

Leta 2016 je bilo na Ljubljanskem gradu 224 komercialnih in 54 nekomercialnih najemov, skupno torej 278 najemov, kar je za 57,06 % več kot leta 2015. Dobro kažejo tudi rezervacije za leti 2017 in 2018. Zadovoljni smo zaradi dejstva, da vse več najemnikov prostorov prihaja iz tujine. Dobre rezultate je pokazala udeležba na kongresni borzi Conventa, ki je vodilni poslovni dogodek na območju jugovzhodne Evrope, saj smo imeli dva dni zasedene vse termine za sestanke B2B, poleg tega pa smo realizirali še dodatnih petnajst nenapovedanih sestankov. Kot trženjsko orodje smo pripravili prenovljen spletni katalog prostorov. Pozitiven vtis pri organizatorjih smo dosegli tudi zato, ker smo z lastno dovršeno tehnično opremo poskrbeli za izvedbo dogodkov na najvišji ravni, poseben poudarek pa smo namenili individualnemu pristopu k vsaki stranki. Prav tako smo v tem času ciljno obveščali morebitne najemnike in jih skušali tako spodbuditi za najem edinstvenih prostorov, ki jih za organizacijo dogodkov ponuja Ljubljanski grad, in jih seznanjali z novimi prireditvenimi prostori. Kot novi prireditveni prostor se uspešno uveljavlja Hribarjeva dvorana ravno tako kombinacija Grajskega gledališča in Zgornjega lapidarija. Pod svoje okrilje smo jeseni vzeli Skalno dvorano, katere okolje predstavlja privlačno kuliso za snemanje televizijskih pogovornih oddaj. Najbolj priljubljena je bila leta 2016 Stanovska dvorana, sledita ji Palacij in Hribarjeva dvorana. Tudi v tem obdobju smo krepili sodelovanje s stalnimi najemniki prostorov na Ljubljanskem gradu, predvsem zaradi povezovanja dejavnosti in skupnega nastopanja na trgu. Vse pomembnejši motiv za prihod turistov na Ljubljanski grad postaja namreč tudi kulinarika.

4.3.2.3 Poročni obredi na Ljubljanskem gradu

Čeprav je Ljubljanski grad od marca 2015 izredna lokacija za sklenitev porok, še vedno velja, da med izrednimi lokacijami v Ljubljani mladoporočenci prav tu sklenejo največ zakonskih zvez. Leta 2016 je bilo na Ljubljanskem gradu skupno 85 civilnih sklenitev zakonskih zvez, 3 cerkvene poroke, 4 slavlja in 1 zaobljuba.

Svojo ponudbo smo predstavili na Poročnem sejmu na Rudniku, ki je bil 13. in 14. februarja 2016, ter na Celjskem sejmu (od 11. do 13. marca 2016). Kot izredno pozitivna se je pokazala akcija, ki je potekala do konca marca 2016 in med katero so lahko bodoči mladoporočenci z našim sejmskim letakom uveljavljali 10-odstotni popust pri najemu naših dvoran.

V začetku oktobra 2016 smo začrtali projekt Osvoji poroko; revija *Moja poroka* ga pripravlja v sodelovanju z različnimi ponudniki, ki pripomorejo k izvedbi poročne pravlјice. Ponudbo smo obogatili še z možnostjo meščanske in srednjeveške poroke ter nekaterimi dodatnimi prostori, po katerih so pari največkrat povpraševali.

Pokazalo se je, da je oglaševanje na spletnih portalih nujno, prav tako tudi oglaševanje v revijah, kakršna je *Moja poroka*, pri odločitvi za poroko na Ljubljanskem gradu pa izredno pozitivno vpliva Poročni sejem, ki ga je omenjena revija pri nas organizirala v začetku decembra.

4.3.2.4 Grajska trgovina

Po uvedbi novega prodajnega programa SAOP v trgovino smo pripravili izobraževanje in usposabljanje zaposlenih in prenovili prodajni program s spomladansko-poletnimi linijami. Knjižni program smo dopolnili s slovenskimi otroškimi knjigami v tujih jezikih in turistično literaturo o Sloveniji.

S spomladansko-poletnimi izdelki smo dopolnili otroško linijo Zmaj, uvedli smo novo linijo LG, razširili izbiro nakita z izdelki srednjega cenovnega razreda ... Linijo za dom smo nadgradili z zeliščnimi motivi in nekaj novimi izdelki, ki se navezujejo na zeliščni vrt pred trgovino. Uvedli smo nekaj novih prehrabnenih izdelkov, kot so grajski poljubčki, lešnikov liker ...

Ob razstavah smo v Grajski trgovini prodajali tudi izdelke, povezane s predstavljeno tematiko. Ena takih je bila *Ohranimo čebele*, ki smo jo obogatili s prodajo izdelkov, povezanih s čebelami. Med razstavo del Vladimirja Makuca pa so ljubitelji določena avtorjeva dela prav tako lahko kupili v Grajski trgovini.

V sklopu Grajskega decembra smo oblikovali posebno praznično linijo izdelkov v skladu s celostno podobo. Na stojnici smo prodajali lesene okraske, medenjake, teranov in limonin liker, čokolado, praline, izdelke za dom.

4.3.2.5 Blagajniško poslovanje

V začetku leta smo uvedli redne mesečne sestanke prodajnega osebja; njihov namen je obveščanje o novostih v ponudbi Ljubljanskega gradu, novih vstopnicah, programu.

S 1. januarjem 2016 smo pri prodaji v trgovini s programa Dragon prešli na program SAOP. Pripravili smo navodila za delo blagajnikov ter za poslovodsko delo (prevzem in odpis blaga, mesečni zaključki, blagajniški dnevniki).

Za delo na prodajnih mestih smo uvajali nove študente, saj smo jih potrebovali zaradi odprtja dveh novih blagajn v Vstopnem paviljonu. Pripravili in dopolnili smo navodila za blagajnike, ki jim, če pride do novosti ali spremembah, redno dodajamo nove priloge, in Pravilnik o ravnanju z najdenimi predmeti na Ljubljanskem gradu, ki smo ga posredovali vsem zaposlenim ter vsem prodajnim mestom.

Ko smo začeli tržiti kartico Royal, smo napisali Navodila za prodajo kartice. Posodobili smo protokole glede gotovinskega poslovanja in pripravili izobraževanje o varnostnem tveganju na Ljubljanskem gradu ter navodila za blagajnike v zvezi s tem, kako ravnati ob različnih nevarnostih.

Blagajniško poslovanje smo nadgradili še z uporabo prenosnih blagajn zaradi prodaje vstopnic na razstavah in posodobili navodila za Film pod zvezdami.

Julija smo začeli poskusno uporabljati platformo NSP (za rezervacije skupin).

Avgusta smo začeli testno obdobje aplikacije Nexto (za mobilne telefone), ki jo obiskovalci lahko uporabljajo namesto standardnih avdiovodnikov.

V javnih toaletnih prostorih smo postavili plačilni avtomat za pobiranje uporabnine. Zaradi tega je bilo treba pripraviti dodatna navodila.

Konec novembra smo dali v prodajo posebne praznične vstopnice, ki so vključevale obisk Razglednega stolpa in obisk Razglednega stolpa in vožnjo z vzpenjačo.

4.3.2.6 Oglaševanje

Programske dogodke smo oglaševali v skladu z medijskim načrtom, ki ga pripravimo vsako leto. Za vse programske dogodke zagotavljamo spletno in klasično oglaševanje v skladu s ciljno skupino, ki bi jo radi dosegli. Pripravili smo dva nova filma, namenjena promociji Ljubljanskega gradu, in sicer o tradicionalnih Grajskih dnevih in o zeleni oazi v zeleni prestolnici. Grad smo predstavljali tudi na klopih in informacijskih panojih na slovenski obali. Poroke smo izpostavljali na spletnih portalih in v tiskovinah, namenjenih mladoporočencem, turistično ponudbo pa v tujih tiskanih in spletnih medijih ter na Letališču Brnik. Pripravili smo obsežno akcijo za predstavitev Grajskega decembra, ki je potekala po spletu in klasično, ter nagovarjali prebivalce Primorske, Štajerske, Dolenjske in Gorenjske.

Oglaševanje za prireditve v sklopu Grajskega decembra: spletno oglaševanje

Oglaševanje kartice Royal na avtobusu

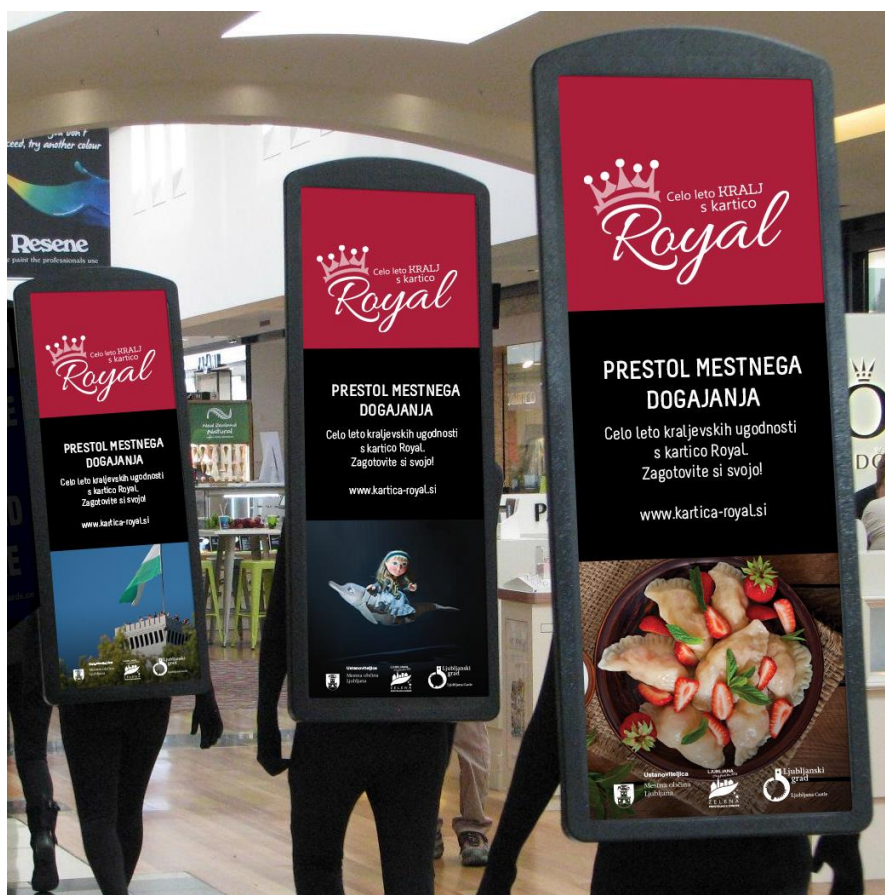

Oglaševanje kartice Royal na panojih in plakatih po mestu

Oglaševanje kartice Royal s premičnimi panoji – animatorji so pripravljeni

Oglaševanje kartice Royal: podstran na spletni strani

Celo leto kralj s kartico Royal

S kartico Royal do ugodnosti

KREIRAJ SVOJO KARTICO

ZABAVA ZA MALE PRINCE IN PRINCESE

Celoletni brezplačni vstop v lutkovni muzej in popust pri predstavah Mini teatra za otroke.

VAŠA OSEBNA KOČIJA ČAKA

Celoletna brezplačna vožnja z vzpenjajočo

KRALJEVI RAZGLEDI

Celoletni brezplačni vstop na razgledno teraso in stolp.

VRH KULINARIČNE PONUDBE

Celo leto 10 % popusta v grajski restavraciji in številne druge ugodnosti s kartico Royal.

[NAKOČ SVOJO ROYAL KARTICO](#)

[Rajč miam grad](#) [Trgovina](#) [O nas](#) [Novice](#) [Medij](#)

[Prijavi se e-novici](#)

14°C

Število obiskovalcev 2019

60498

Število obiskovalcev 2018

1129049

Produkcija: Novosti

Oglaševanje kartice Royal z letakom

Celo leto KRALJ
s kartico

Royal

**Kartica, vredna samega
kralja živali!**

Royal
Janez Novak
1234567890123456789012

Celo leto kraljevskih ugodnosti s
kartico Royal. Zagotovite si svojo!

www.kartica-royal.si

- Neomejeno število voženj z vzpenjačo.
- Neomejeno število obiskov Virtualnega gradu, Razglednega stolpa, Lutkovnega muzeja in Razstave Slovenska zgodovina.
- 10 % popust pri nakupu v grajski trgovini Doživetja za domov.
- 10 % popust pri nakupu vstopnic za prireditve in vodene ogleda, ki jih organizira Ljubljanski grad.
- 10 % popust pri nakupu v galeriji Rustika.
- 5 % popust na vse gostinske storitve v Grajski kavarni ali restavraciji Strelec.
- Brezplačni kozarec penine ali soka v Gostilni na Gradu.

Oglaševanje kartice Royal s knjižnim kazalom

4.4 Nastanek morebitnih nedopustnih in neupravičenih posledic pri izvajanju programa

Ob izvajanju javne službe Ljubljanskega gradu ni bilo zaslediti nedopustnih in neupravičenih posledic pri izvajanju programa.

4.5 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz preteklega leta

4.5.1 Program izvajanja javne službe

Kulturno-umetniški program

Raznolik in različnim starostnim skupinam namenjen glasbeni program, ki smo ga pripravili leta 2016, je pripomogel k dodatni uveljavitvi Ljubljanskega gradu kot širše prepoznavnega prizorišča tovrstnih umetniških dogodkov. Kar zadeva ciljno občinstvo, je bil uspešen predvsem spomladanski cikel *Šanson na Ljubljanskem gradu*. Zaključni cikel *Gost z gosti na Ljubljanskem gradu*, na katerem so sodelovali vsi selektorji ciklov iz preteklih petih let, je smiselno zaokrožil pri kritiki dobro sprejete glasbene vsebine, ki temeljijo na ljudskem izročilu in iz njega izhajajoči novonastali avtorski glasbi. Nekoliko mlajšim generacijam je bil namenjen sklop Grajska muzika, v okviru katerega so se s svežimi projekti predstavili trije kantavtorji.

Na področju likovno-galerijskega programa smo velik vsebinski poudarek namenili nazivu *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016*, saj so se kar štirje od petnajstih razstavnih projektov navezovali na to temo. Med odmevnejše vsekakor sodita razstavi *Ohranimo čebele*, ki je s strokovno naravnostjo in pestrim obrazstavnim programom opozorila na ogroženost čebel ter njihov vpliv na gospodarstvo, kulturno dediščino in umetnost, in fotografska razstava *National Geographic: Malokdaj videno*, ki si jo je ogledalo številčno in raznoliko občinstvo, kar je bil eden izmed ciljev, ki smo si ga zadali. Z med obiskovalci dobro sprejeto slikarsko razstavo *Vladimir Makuc: Po néba svítlih pótih razkropljena* pa smo uspešno nadaljevali usmeritev, da v Palaciju, Stanovski in Obhodni dvorani predstavljamo obširne opuse pomembnih slovenskih likovnikov, ki so s svojim ustvarjanjem močno zaznamovali naš prostor.

Tradicionalni dogodki so bili leta 2016 kakovostni, nekatere od njih smo nadgradili in dopolnili z novostmi, predvsem z vsebinami, povezanimi z nazivoma *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016*, kar je v skladu s ciljem, ki smo si ga v okviru tega programskega sklopa zastavili v preteklem letu.

V primerjavi z letom poprej smo leta 2016 na področju filmskega programa dosegli vse cilje. Zaradi ugodnih vremenskih razmer so bile le tri od štiriindvajsetih filmskih projekcij v sklopu Filma pod zvezdami na nadomestni lokaciji. V primerjavi s preteklimi leti je bil opazno večji delež tujih obiskovalcev.

Na področju muzejsko-razstavnega programa smo cilje v celoti dosegli, saj se je *Lutkovni muzej* med obiskovalci dodobra uveljavil, prav tako se je z uvedbo nekaterih novih in posodobitvijo dela obstoječih pedagoških programov povečala prepoznavnost tega programskega sklopa in njegove

pedagoške vrednosti. Na to kaže tudi povečano število obiskovalcev, ki jih zanima tovrstni program, v primerjavi s preteklimi leti. K celoviti in kakovostni predstavitvi vsebin je pripomogla nadgradnja sistema avdiovođenja po Ljubljanskem gradu ter po stalnih razstavah *Slovenska zgodovina* in *Lutkovni muzej* z dodatnimi tujimi jeziki. Vsebine je preko sistema avdiovođenja mogoče poslušati v slovenskem in enajstih tujih jezikih.

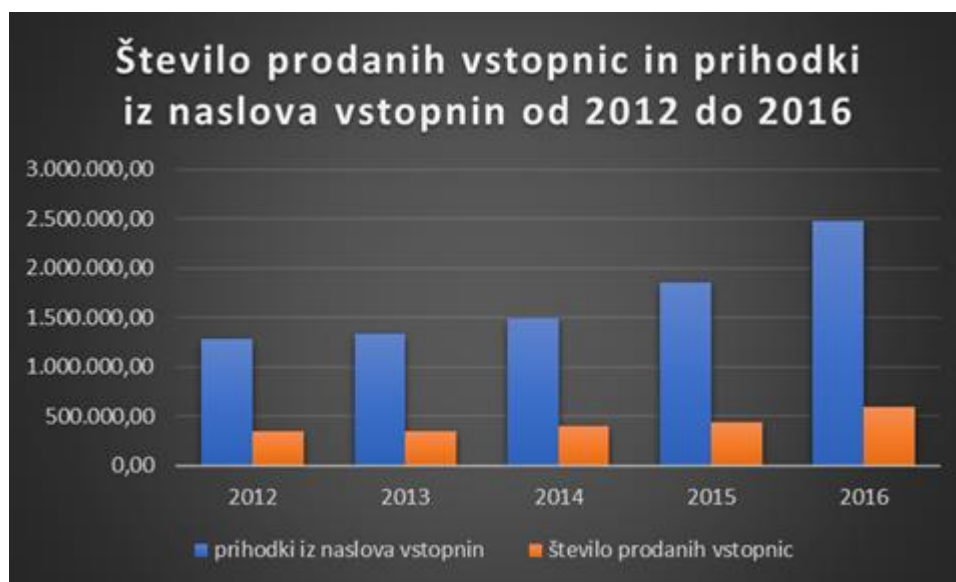
4.5.2 Program izvajanja tržne dejavnosti

Leto 2016 je bilo v celoti gledano izjemno. Podatki kažejo, da ni več izrazitih sezonskih nihanj, saj so bili tudi jesenski meseci izjemno dobri obiskani. Spremembe se dogajajo izjemno hitro. Trženjske aktivnosti so usmerjene v iskanje najboljših komunikacijskih poti do različnih ciljnih skupin obiskovalcev. Z redno prisotnostjo v različnih medijih, na družabnih omrežjih ter turističnih borzah in sejnih smo aktivno nagovarjali obiskovalce in skušali zanje pripraviti kar najboljšo ponudbo.

Kategorija/leto	2012	2013	2013/2012	2014	2014/2013	2015	2015/2014	2016
Št. prehodov (obiskovalcev)	952.738	1.016.829	1,07	1.129.049	1,11	1.190.441	1,05	1.246.823
Št. prodanih vstopnic	344.772	349.652	1,01	394.280	1,13	433.428	1,10	595.421*
Prodane vstopnice/št. prehodov (%)	36,19	34,39	0,95	34,92	1,02	36,41	1,04	47,76
Prihodki iz naslova vstopnin	1.284.929	1.338.770	1,04	1.486.314	1,11	1.853.758	1,25	2.479.999

*Podatek pri letu 2016 vsebuje vse vstopnice, vključno s tistimi za kulturne prireditve, saj smo s tem letom prešli na enoten sistem blagajniškega poslovanja.

Leta 2016 smo skupno prodali 595.421 vstopnic in smo tako ustvarili 2.479.999 EUR prihodkov.

Med tujimi gosti smo leta 2016 našli največ obiskovalcev iz Italije, Velike Britanije, Nemčije, Francije, Združenih držav Amerike in Španije.

4.6 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila ter ukrepi za izboljšanje učinkovitosti in kakovosti poslovanja

V Javnem zavodu Ljubljanski grad smo leta 2016 zagotavljali gospodarno in učinkovito ravnanje z razpoložljivimi sredstvi in dosegli zastavljene cilje.

Delež prihodkov za izvajanje javne službe v celotnih prihodkih znaša 80,76 %.

4.7 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora

Leta 2016 smo nadaljevali notranji nadzor, ki smo ga vzpostavili na začetku poslovanja Javnega zavoda Ljubljanski grad in ki temelji na določilih Zakona o javnih financah; naš namen je doseči, da bi finančno poslovanje in sistem notranjih kontrol delovala v skladu z načeli zakonitosti, preglednosti, učinkovitosti, uspešnosti in gospodarnosti.

Zakon o javnih financah v 100. členu določa, da je predstojnik neposrednega in posrednega uporabnika odgovoren za vzpostavitev in delovanje ustreznega sistema finančnega nadzora in kontrol ter notranjega revidiranja.

V začetku decembra 2015 smo posodobili register tveganj poslovanja. Pomembnih odstopanj ni bilo in v tem delu notranjega nadzora nismo ugotovili nobene pomanjkljivosti. Leta 2016 je kontinuirano, na tedenski ravni, potekalo spremljanje odprtih postavk in zapadlih neplačanih obveznosti in terjatev.

Služba za notranjo revizijo MOL je septembra in oktobra 2016 opravila redno notranjo revizijo pravilnosti izvajanja postopkov javnega naročanja. Pregledala je interne akte s področja nabave, seznam izvedenih javnih naročil za poslovno leto 2015 po vrstah postopkov, register veljavnih pogodb za leto 2015, finančni načrt javnega zavoda za leto 2015. Pomembnejših nepravilnosti ni ugotovila, je pa podala nekaj predlogov oziroma predlagala nekatere ukrepe za obvladovanje tveganj.

Vse nasvete revizijske službe smo upoštevali; sprejeli smo predlagane ukrepe za obvladovanje tveganj, jih predstavili v odzivnem poročilu ter jih posredovali Službi za notranjo revizijo MOL.

Izjava o notranjem nadzoru javnih financ je sestavni del poslovnega poročila o doseženih ciljih in rezultatih proračunskega uporabnika, ki je del zaključnega računa oziroma letnega poročila proračunskega uporabnika, in predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v Javnem zavodu Ljubljanski grad.

IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC	
v / na (naziv proračunskega uporabnika)	
JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD	
(sedež proračunskega uporabnika, šifra in matična številka)	
GRAJSKA PLANOTA 1, 1001 LJUBLJANA	
Šifra:	38628
Matična številka:	3887359
Podpisani se zavedam odgovornosti za vzpostavitev in nenehno izboljševanje sistema finančnega poslovanja in notranjih kontrol ter notranjega revidiranja v skladu s 100. členom Zakona o javnih financah, zato da bi obvladoval tveganja in zagotavljal doseganje ciljev poslovanja in uresničevanje proračuna. Sistem notranjega nadzora javnih financ je zasnovan tako, da daje razumno, ne pa tudi absolutnega zagotovila za doseganje ciljev: tveganja, da splošnih in posebnih ciljev poslovanja ne bi dosegli, obvladujemo na še sprejemljivi ravni. Sistem temelji na nepretrganem procesu, ki omogoča, da opredelimo ključna tveganja, verjetnost nastanka določenega tveganja in njegov vpliv na doseganje ciljev, in pomaga, da tveganja uspešno, učinkovito in gospodarno obvladujemo. Ta ocena predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v / na (naziv proračunskega uporabnika)	
JAVNEM ZAVODU LJUBLJANSKI GRAD	
Oceno podajam na podlagi:	
* ocene notranje revizijske službe za področje:	
– pravilnost izvajanja postopkov javnega naročanja	
* samoocenitev vodij organizacijskih enot za področja:	
* ugotovitev (Računskega sodišča RS, proračunske inšpekcije, Urada RS za nadzor proračuna ...)	
V / Na (naziv proračunskega uporabnika)	
JAVNEM ZAVODU LJUBLJANSKI GRAD	
je vzpostavljen(o):	
1. primerno kontrolno okolje (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na/v celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljeno, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	

2. upravljanje s tveganji:	
2.1 cilji so realni in merljivi, tp. da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na/v celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
2.2 tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja z njimi (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na/v celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še niso opredeljena, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še niso opredeljena, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
3. na obvladovanju tveganj temelječ sistem notranjega kontroliranja in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
4. ustrezen sistem informiranja in komuniciranja (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
5. ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.	
6. notranje revidiranje zagotavljam v skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) z lastno notranjo revizijsko službo,	
b) s skupno notranjo revizijsko službo,	x

c) z zunanjim izvajalcem notranjega revidiranja,	
d) nisem zagotovil notranjega revidiranja.	
ad b) Navedite naziv skupne notranje revizijske službe : Služba za notranjo revizijo MU MOL	
Sedež in matična številka skupne notranje revizijske službe: Slovenska cesta 44, 1000 Ljubljana	
Matična številka:	5874 025
V letu 2016 (leto, na katero se Izjava nanaša) sem na področju notranjega nadzora izvedla naslednje pomembne izboljšave (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembne izboljšave): – upoštevanje priporočil notranje revizijske službe, – vpeljava enotne programske podpore za finančno-računovodsko spremljanje poslovanja.	
Kljub izvedenim izboljšavam ugotavljam, da obstajajo naslednja pomembna tveganja, ki jih še ne obvladujem v zadostni meri (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembnejša tveganja in predvidene ukrepe za njihovo obvladovanje): Ocenjujemo, da v pretežnem delu poslovanja obvladujemo tveganja.	
Predstojnik oziroma poslovodni organ proračunskega uporabnika:	
Direktorica, Mateja AVBELJ VALENTAN	
Datum podpisa predstojnika:	
14. 2. 2017	
IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC	
v / na (naziv proračunskega uporabnika)	
JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD	
(sedež proračunskega uporabnika, šifra in matična številka)	
GRAJSKA PLANOTA 1, 1001 LJUBLJANA	
Šifra:	38628
Matična številka:	3887359
Podpisani se zavedam odgovornosti za vzpostavitev in nenehno izboljševanje sistema finančnega poslovanja in notranjih kontrol ter notranjega revidiranja v skladu s 100. členom Zakona o javnih financah, zato da bi obvladoval tveganja in zagotavljal doseganje ciljev poslovanja in uresničevanje proračuna. Sistem notranjega nadzora javnih financ je zasnovan tako, da daje razumno, ne pa tudi absolutnega zagotovila za doseganje ciljev: tveganja, da splošni in posebni cilji poslovanja ne bodo doseženi, obvladujemo na še sprejemljivi ravni. Sistem temelji na nepretrganem procesu, ki omogoča, da opredelimo ključna tveganja, verjetnost nastanka določenega tveganja in njegov vpliv na doseganje ciljev, in pomaga, da tveganja uspešno, učinkovito in gospodarno obvladujemo.	

Ta ocena predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v / na (naziv proračunskega uporabnika)	
JAVNEM ZAVODU LJUBLJANSKI GRAD	
Oceno podajam na podlagi:	
* ocene notranje revizijske službe za področji:	
V letu 2016 (leto, na katero se Izjava nanaša) sem na področju notranjega nadzora izvedla naslednje pomembne izboljšave (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembne izboljšave):	
– upoštevanje priporočil notranje revizijske službe, – vpeljava enotne programske podpore za finančno-računovodsko spremljanje poslovanja.	
* samoocenitev vodij organizacijskih enot za področja:	
* ugotovitev (Računskega sodišča RS, proračunske inšpekcije, Urada RS za nadzor proračuna ...)	
V / Na (naziv proračunskega uporabnika)	
JAVNEM ZAVODU LJUBLJANSKI GRAD	
je vzpostavljen(o):	
1. primerno kontrolno okolje (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na/v celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljeno, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
2. upravljanje s tveganji:	
2.1 cilji so realni in merljivi, tp. da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na/v celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
2.2 tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja z njimi (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na/v celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še niso opredeljena, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še niso opredeljena, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	

3. na obvladovanju tveganj temelječ sistem notranjega kontroliranja in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
4. ustrezen sistem informiranja in komuniciranja (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
5. ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.	
6. notranje revidiranje zagotavljam v skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) z lastno notranjo revizijsko službo,	
b) s skupno notranjo revizijsko službo,	x
c) z zunanjim izvajalcem notranjega revidiranja,	
d) nisem zagotovil notranjega revidiranja.	
ad b) Navedite naziv skupne notranje revizijske službe : Služba za notranjo revizijo MU MOL	
Sedež in matična številka skupne notranje revizijske službe: Slovenska cesta 44, 1000 Ljubljana	
Matična številka:	5874 025
V letu 2016 (leto, na katero se Izjava nanaša) sem na področju notranjega nadzora izvedla naslednje pomembne izboljšave (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembne izboljšave):	
– upoštevanje priporočil notranje revizijske službe; – vpeljava enotne programske podpore za finančno-računovodsko spremljanje poslovanja.	
Kljub izvedenim izboljšavam ugotavljam, da obstajajo naslednja pomembna tveganja, ki jih še ne obvladujem v zadostni meri (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembnejša tveganja in predvidene ukrepe za njihovo obvladovanje): Ocenjujemo, da v pretežnem delu poslovanja obvladujemo tveganja.	

Predstojnik oziroma poslovodni organ proračunskega uporabnika:
Direktorica, Mateja AVBELJ VALENTAN
Datum podpisa predstojnika:
14. 2. 2017

4.8 Pojasnila na področjih, na katerih zastavljenih ciljev nismo dosegli

Kulturno-umetniški program

Večino zastavljenih ciljev na področju kulturno-umetniškega programa smo leta 2016 uspešno dosegli. V programskem smislu smo v preteklem letu poudarek namenili vsebinam, povezanim z nazivom *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016*. Zaradi množičnosti tovrstnih dogodkov v mestu, te niso dosegle toliko končnih uporabnikov, kot smo pričakovali. Vzrok za to, da nekaterih vsebin, potrjenih v programu dela za leto 2016, nismo izvedli, pa lahko pripišemo dejavnikom, na katere žal nimamo vpliva. Mednje štejemo sodelovanje z Imagom Sloveniae v sklopu glasbenega programa, saj koncerta Tine Mauko ni bilo mogoče izvesti, ker je soorganizator spremenil prvotno predvideni termin. V sklopu likovno-galerijskega programa nismo postavili razstave skulptur Jakova Brdarja na Grajskem dvorišču, in to zaradi neuspešne prijave na Unescov razpis, in svetlobno-zvočne instalacije MOONOLITH, katere izvedbo smo predstavili v leto 2017. Zaradi premajhnega števila prijav prav tako nismo izvedli programa med zimskimi počitnicami v sklopu izobraževalnega programa.

4.9 Ocena učinkov poslovanja Javnega zavoda Ljubljanski grad na druga področja

Poslanstvo Ljubljanskega gradu je predstavitev premične in nepremične kulturne dediščine, katere skrbnik je zavod. S stalnimi muzejskimi postavitvami na Ljubljanskem gradu kot najbolj obiskani turistični točki v Sloveniji predvsem preko tujih obiskovalcev dejavno promoviramo kulturno dediščino Ljubljanskega gradu in Slovenije ter tako krepimo prepoznavnost Slovenije in Ljubljane v tujini, poleg tega pa ta učinek povečujemo z vsebinsko raznolikimi in strokovno izvedenimi vodenimi ogledi, ki udeležencem ponujajo celovit vpogled v bogato in zanimivo preteklost Ljubljanskega gradu.

Kulturno-umetniški program z izvedbo kulturnih prireditev na področju glasbenega, likovno-galerijskega, uprizoritvenega, izobraževalnega, filmskega programa in tradicionalnih dogodkov sooblikuje celovito kulturno in turistično ponudbo v Ljubljani in tako pri domačih obiskovalcih dviguje zavest in védenje o slovenski kulturi, hkrati pa povečuje njeno prepoznavnost pri tujih obiskovalcih posameznih programskih vsebin. Dostopnost programov povečujemo z vključevanjem v različne akcije in z aktivnim sodelovanjem v njih; prizadevamo si, da bi tovrstne vsebine tako postale še bolj dostopne za socialno ogrožene ter gibalno in senzorno ovirane obiskovalce.

Spletno stran redno posodabljam z novimi vsebinami in ponudbo, kar uporabnikom omogoča jasnejši pregled nad dogajanjem na Ljubljanskem gradu, informacije pa so tako postale še dostopnejše. Preko e-trgovine na spletni strani obiskovalcem omogočamo ugodnejši nakup vstopnic za vsebine na Ljubljanskem gradu.

Na Ljubljanskem gradu omogočamo dostop gibalno oviranim, vendar ga zaradi določenih danosti in zakonitosti žal ne moremo zagotoviti v celoti. Za gibalno ovirane in osebe s posebnimi potrebami sta zagotovljeni brezplačna vožnja z vzpenjačo in brezplačna vstopnica za vse grajske vsebine, s klančinami in dvigalom jim omogočamo dostop do Grajskega dvorišča ter do dvoran, kjer poteka kulturno-umetniški program, poleg tega pa jim zagotavljamo prilagojen ogled stalnih postavitev *Slovenska zgodovina* in *Lutkovni muzej*, pa tudi prilagojen ogled grajskega poslopja.

Zavzemamo se za to, da bi bile naše vsebine čim bolj dostopne senzorno oviranim. Tipna maketa Ljubljanskega gradu na Grajskem dvorišču je opremljena z legendo v Braillovi pisavi in latinici; Ljubljanski grad je tako postal senzorno dostopnejši za slepe in slabovidne obiskovalce. Stalna razstava *Slovenska zgodovina* je opremljena tudi z avdiovodniki in taktili za slepe in slabovidne, *Virtualni grad* pa s podnapisi v sedmih svetovnih jezikih in v slovenščini za gluhe; stalno postavitev *Kaznilnica* smo naglušnim in gluhe nim približali z informacijsko-doživljajskim sklopom razstave. Senzorno oviranim je večinoma prilagojena tudi stalna postavitev *Lutkovni muzej* (taktili, avdiovođenje). Vsebine na sistemu avdiovođenja po razstavi *Slovenska zgodovina*, po *Lutkovnem muzeju* in po Ljubljanskem gradu so prilagojene tudi za ljudi z okvaro sluha, saj je avdiovođenje opremljeno s sistemom indukcijske zanke. Na Ljubljanskem gradu si prizadevamo, da bi vsem obiskovalcem zagotovili čim boljšo dostopnost, zato se glede na danosti objekta na tem področju odločamo za ukrepe, ki so inovativni in vključujejo pametne rešitve.

Ker tirna vzpenjača deluje vse dni v letu, se dostopnost grajskega poslopja in njegove okolice povečuje; vzpenjača prav tako omogoča lažji dostop gibalno oviranim in osebam s posebnimi potrebami. Njeno obratovanje zaradi majhnega ogljičnega odtisa ne vpliva negativno na okolje.

Ljubljanski grad je za javnost odprt vse dni v letu in glede na to je obiskovalcem v vseh letnih časih na voljo raznovrstna kulturno-umetniška in turistična ponudba. Prizadevamo si, da bi bila ta namenjena vsem starostnim skupinam, domačim in tujim obiskovalcem, ljudem z različnimi zanimanji in pričakovanji v zvezi z obiskom.

5. OBRATOVANJE IN TEKOČE VZDRŽEVANJE

Zagotavljanje razpoložljivosti objektov in opreme na Ljubljanskem gradu pomeni največji delež stroškov na tehničnem področju. V Programu dela in Finančnem načrtu Javnega zavoda Ljubljanski grad 2016 smo za potrebe tehničnega področja načrtovali 1.184.000 EUR, dejansko pa smo porabili 1.550.601 EUR, kar je 31 odstotkov več.

Za leto 2016 smo neposredne stroške obratovanja in tekočega vzdrževanja načrtovali v višini 960.000 EUR, realizirani pa so bili v višini 941.984 EUR. Kratka razčlenitev:

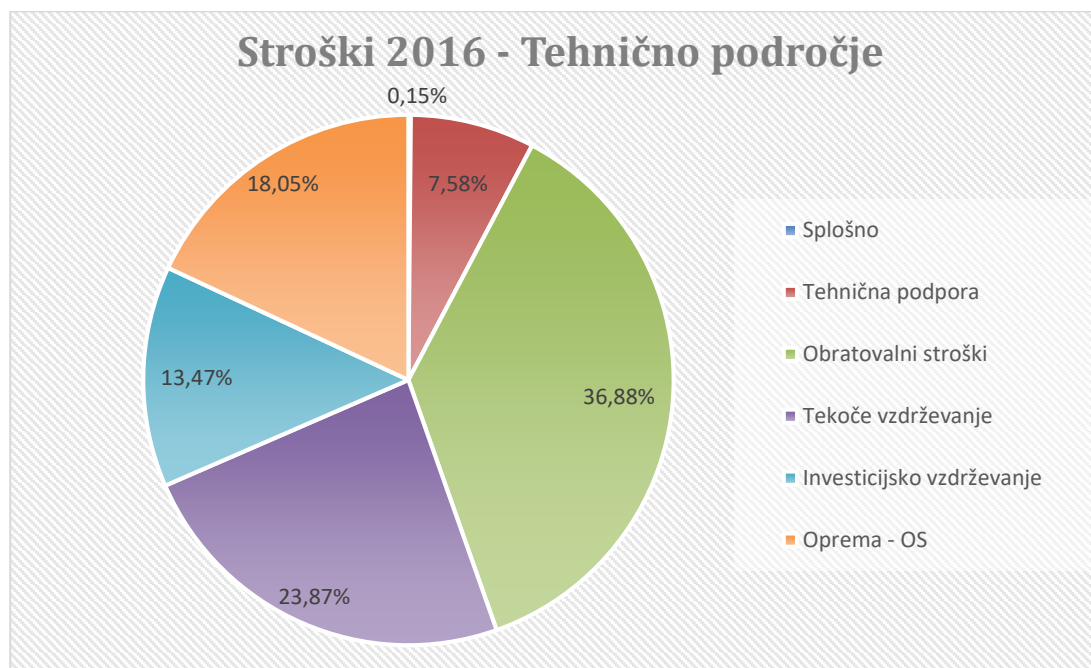
- **STM 3100: Tehnična podpora prireditvam:** za leto 2016 smo predvideli porabo v višini 46.000 EUR, realizirana pa je bila v višini 117.572 EUR. Povečanje porabe je enakomerno porazdeljeno tako na material za prireditve, na storitve in najem opreme. Povečana poraba je neposredna posledica večjega števila programskih in trženjskih dogodkov, večjega števila dogodkov, ki smo jih pripravili v lastni režiji in z lastnimi sredstvi, ter aktivnejšega trženja ponudbe tehnične opreme ob oddaji dvoran za trženjske prireditve.
- **STM 3200: Obratovalni stroški:** za leto 2016 smo predvideli porabo v višini 634.000 EUR, realizirana pa je bila v višini 571.786 EUR; poraba je v primerjavi z realizacijo za leto 2015 nižja za 10 odstotkov, predvsem zaradi varčevanja pri porabi osnovnih energentov in vode, telefonskih storitev in pri zunanjem urejanju površin. Povečali so se le stroški za varovanje, kar je posledica povečanega obiska in večje potrebe po urejanju prometa v Grajskem drevoredu, in za odvoz smeti, kar je posledica večjega obiska in intenzivnejše dejavnosti najemnikov. V načrtu za leto 2016 smo ločeno prikazovali sredstva za najemnino poslovnih prostorov na Kopitarjevi (v višini 16.000 EUR), preostale najemnine pa smo prikazali v razdelku Drugi izdatki. Pri prikazu realizacije za leto 2016 smo vse najemnine združili v razdelku Najemnine, zato je realizacija namesto predvidenih 16.000 EUR prikazana v višini 43.905 EUR, sočasno pa se je ustrezno zmanjšala postavka Drugi izdatki.
- **STM 3300: Tekoče vzdrževanje:** za leto 2016 smo predvideli porabo v višini 326.000 EUR, realizirana pa je bila v višini 370.198 EUR, kar je več od načrtovanega zaradi prevzemanja dodatnih in nepredvidenih obveznosti na tem stroškovnem mestu. Do povečanja izdatkov za tekoče vzdrževanje je prišlo predvsem v želji po večji razpoložljivosti objekta in njegovi boljši izkoriščenosti, po zmanjševanju zastojev (napak na sistemih prezračevanja, ogrevanja, elektroinstalacij ...) in zaradi prizadevanj za večjo energetske učinkovitost, ki se kaže v nenehnem zmanjševanju obratovalnih stroškov.

Več podatkov in primerjav s preteklimi obdobji ter procentualna razčlenitev stroškov je na voljo v spodnji preglednici in grafu.

	Naziv	Realizacija 2015	NAČRT 2016	Realizacija 2016	IX Real <u>2016</u> Real 2015	IX Real <u>2016</u> Načrt 2016
STM	TEHNIČNO PODROČJE	1.353.910	1.184.000	1.550.601	115 %	131 %
3000	Splošno	3.195	3.000	2.263	71 %	75 %
3100	Tehnična podpora	65.427	46.000	117.572	180 %	256 %
	Material za prireditve	32.204	23.000	58.658	182 %	255 %
	Storitve	29.764	20.000	49.329	166 %	247 %
	Najem opreme	3.458	3.000	7.210	209 %	240 %
	Ostalo + intervencije	0	0	2.374	/	/
3200	Obratovalni stroški	633.249	634.000	571.786	90 %	90 %
	Najemnine	15.070	16.000	43.905	291 %	274 %
	Telefonske in IT-storitve	29.711	40.000	21.175	71 %	53 %
	Elektrika	146.961	150.000	131.758	90 %	88 %
	Varovanje	81.542	82.000	115.448	142 %	141 %
	Čiščenje, sanitarni mat.	77.556	80.000	77.531	100 %	97 %
	Zunanje urejanje površin	102.589	88.000	52.285	51 %	59 %
	Voda, kanalščina	14.386	15.000	13.892	97 %	93 %
	Snaga ...	22.998	23.000	25.096	109 %	109 %
	Plin (Energetika)	95.637	100.000	78.404	82 %	78 %
	Drugi izdatki (intervencija in ostalo)	46.797	40.000	12.291	26 %	31 %
3300	Tekoče vzdrževanje	334.765	326.000	370.198	111 %	114 %
	Vzdrževanje	269.521	264.000	286.276	106 %	108 %
	Storitve	30.722	32.000	44.200	144 %	138 %
	Vzdrževalni material	25.083	25.000	29.421	117 %	118 %
	Ostalo + intervencije	9.440	5.000	10.302	109 %	206 %
3400	Investicijsko vzdrževanje	64.829	65.000	208.854	322 %	321 %
	Investicijsko vzdrževanje	64.829	65.000	208.854	322 %	321 %
3500	Investicije LG – lastni vložek					
	Zmajev brlog					
3700	Oprema – OS	252.446	110.000	279.928	111 %	254 %

Brez upoštevanja tirne vzpenjače in stroškov zaposlenih
Brez upoštevanja investicij in investicijskih transferjev

Graf št. 1: Razčlenitev stroškov tehničnega področja v odstotkih po posameznih stroškovnih mestih

6. INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE IN NAKUP OPREME

6.1 Investicije

Javni zavod Ljubljanski grad je v letu 2016 investicije vodil, usklajeval in nadziral. To leto je bil način financiranja podoben kot v preteklih letih, potekal je prek investicijskih transferjev in Oddelka za kulturo MOL.

V proračunu MOL je bilo leta 2016 za investicije na Ljubljanskem gradu predvidenih 1.000.000 EUR, vendar so nam s Pogodbo o financiranju investicij odobrili le 576.149,00 EUR. V skladu z zagotovljenimi sredstvi smo dokončali Grajski vinograd, izvedli energetske sanacije (faza III) in pripravili projektno dokumentacijo za izvedbo projektov v naslednjih letih. Zaradi zmanjšanja sredstev smo dokončanje Hribarjeve dvorane (fazi III in IV) prestavili v leto 2017. V letu 2016 smo porabili 574.679,48 EUR, kar glede na razpoložljiva sredstva predstavlja 99,74 odstotno realizacijo.

V nadaljevanju prikazujemo investicije, ki smo jih realizirali leta 2016, in analizo obnove vseh površin na Ljubljanskem gradu.

Tabela št. 2: Realizirani investicijski transfer v letu 2016

Projekt	Realizacija
Grajski vinograd	246.305,87 €
Energetska sanacija faza III – izvedba hlajenja	300.354,99 €
Projektna dokumentacija	28.018,64 €
SKUPAJ: 574.679,50 €	

Tabela št. 3: Analiza površin na Ljubljanskem gradu

Nivo	Obnovljeno		Neobnovljeno		Investicija v teku		SKUPAJ	
	m²	%	m²	%	m²	%	m²	%
-1, -2	2.109,85	39,55	2.785,40	52,20	440,30	8,25	5.335,55	31,05
			Vstopna klančina, servis, tehnični nivo, Bastija		Energetski blok			
0	1.823,85	67,00	712,15	26,10	188,40	6,90	2.724,40	15,86
			Pod Kazematami, Rustika, Zmajev brlog		Galerija S			
1	4.835,50	90,30	437,80	8,15	83,00	1,55	5.356,30	31,18
			Kazemate, del Obhodnega hodnika, Prehod G-S		Vinoteka			
2	1.812,00	83,55	107,05	4,90	250,65	11,55	2.169,70	12,63
					Hribarjeva dvorana			
3	802,90	92,00	0,00	0,00	69,85	8,00	872,75	5,08
					Hribarjeva dvorana			
4	713,10	98,70	0,00	0,00	9,50	1,30	722,60	4,21
					Hribarjeva dvorana			
SKUPAJ	12.097,20	70,41	4.042,40	23,53	1.041,70	6,06	17.181,30	100,00

Ljubljanski grad je v investicijskem smislu razdeljen na trakte in nivoje. V zgornji razpredelnici so navedeni nivoji in tri osnovne kategorije:

1. obnovljene površine: 12.097,20 m² ali 70,4 % celotne površine,
2. neobnovljene površine: 4.042,40 m² ali 23,5 % celotne površine in
3. investicije v teku, ki predstavljajo 1.041,70 m² ali 6,1 % celotne površine.

Skupaj gre za 17.181,30 m² površin Ljubljanskega gradu, katerih deleži so v odstotkih prikazani po nivojih na skrajnem desnem robu razpredelnice, upoštevana sta tudi notranje Grajsko dvorišče in Bastija.

Prav tako v pregledu niso upoštevane površine Grajskega vinograda, Stolbe in Šanc.

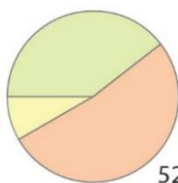
Analiza obnovljenosti prostorov

NIVO -1, -2 (z Bastijo)

KVADRATURE:

Obnovljeno	2109,85 m ²	39,55 %	39,55 %
Neobnovljeno	2785,40 m ²	52,20 %	
Investicije v teku	440,30 m ²	8,25 %	8,25 %
SKUPAJ	5335,55 m ²	100,00 %	52,20 %

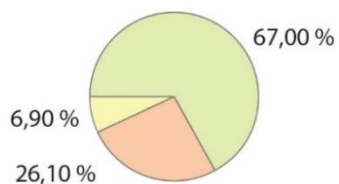

LEGENDA:

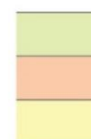
Obnovljeno	
Neobnovljeno	
Investicije v teku	

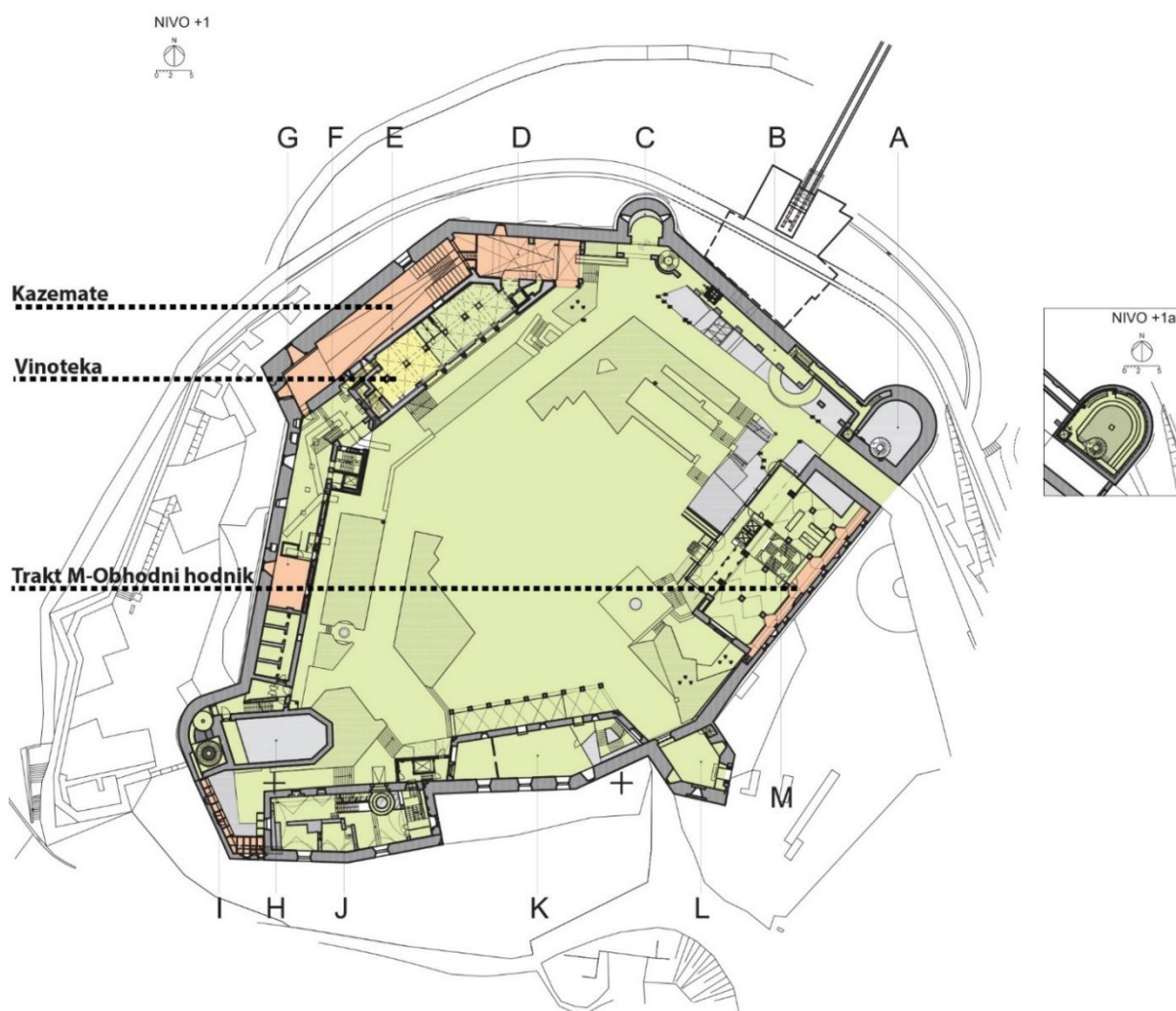

KVADRATURE:

Obnovljeno	1823,85 m ²	67,00 %
Neobnovljeno	712,15 m ²	26,10 %
Investicije v teku	188,40 m ²	6,90 %
SKUPAJ	2724,40 m²	100,00 %

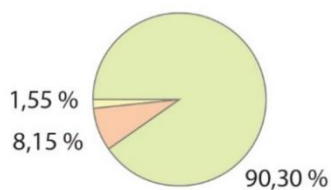

LEGENDA:

Obnovljeno
Neobnovljeno
Investicije v teku

KVADRATURE:

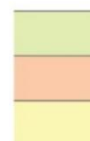
Obnovljeno	4835,50 m ²	90,30 %
Neobnovljeno	437,80 m ²	8,15 %
Investicije v teku	83,00 m ²	1,55 %
SKUPAJ	5356,30 m²	100,00 %

LEGENDA:

Obnovljeno

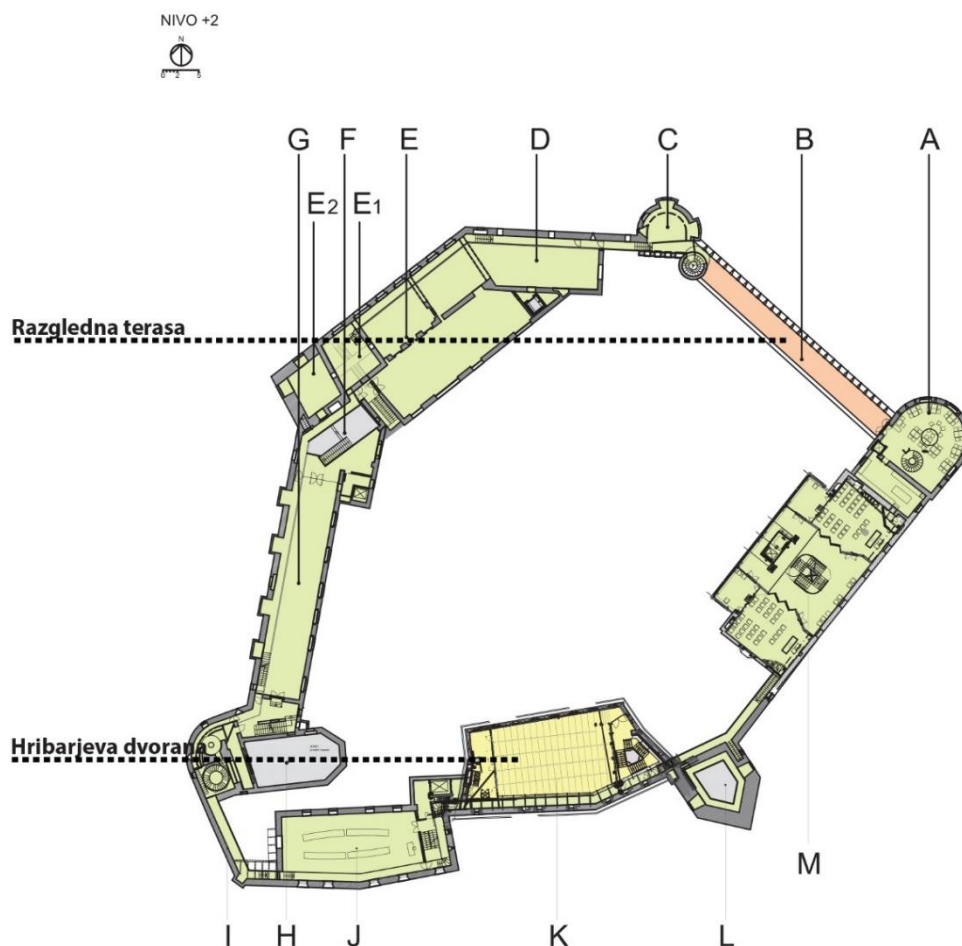
Neobnovljeno

Investicije v teku

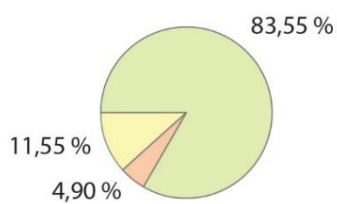
Analiza obnovljenosti prostorov

NIVO +2

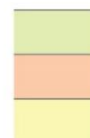
KVADRATURE:

Obnovljeno	1812,00 m ²	83,55 %
Neobnovljeno	107,05 m ²	4,90 %
Investicije v teku	250,65 m ²	11,55 %
SKUPAJ	2169,70 m ²	100,00 %

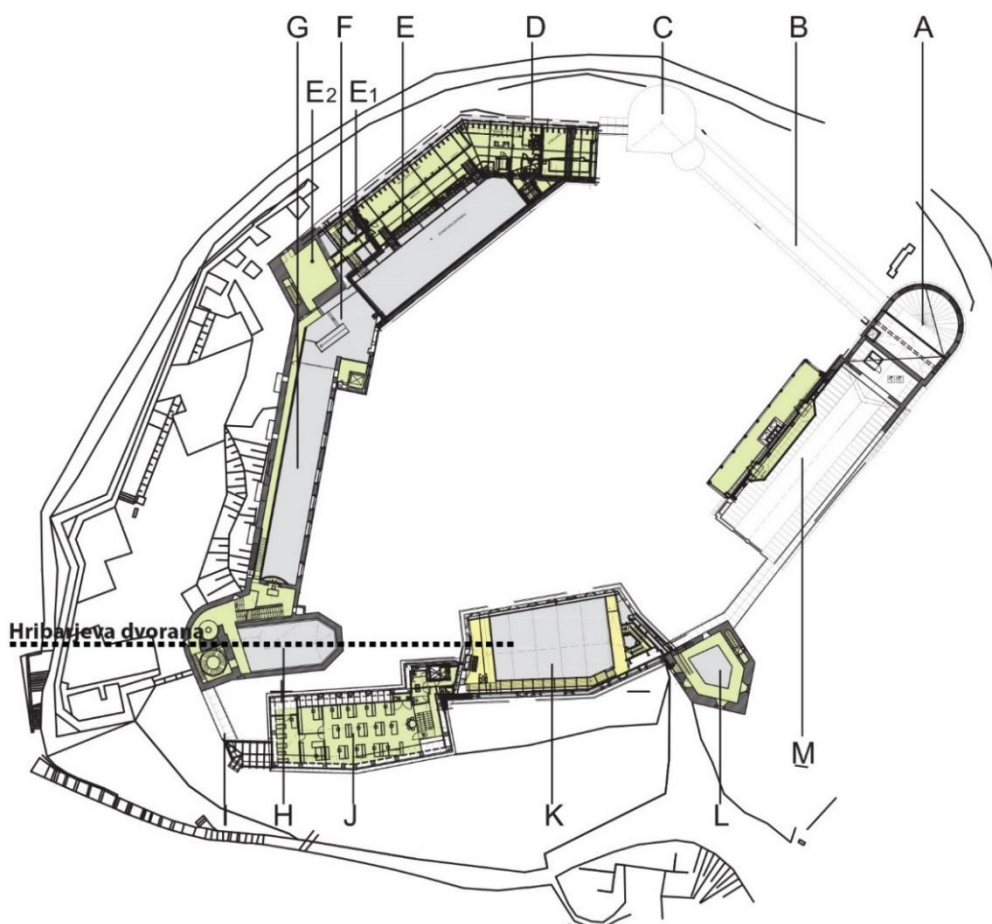

LEGENDA:

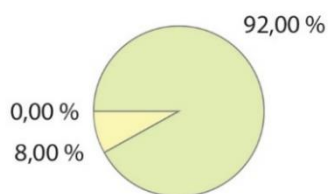
Obnovljeno
Neobnovljeno
Investicije v teku

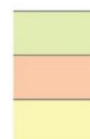
NIVO +3

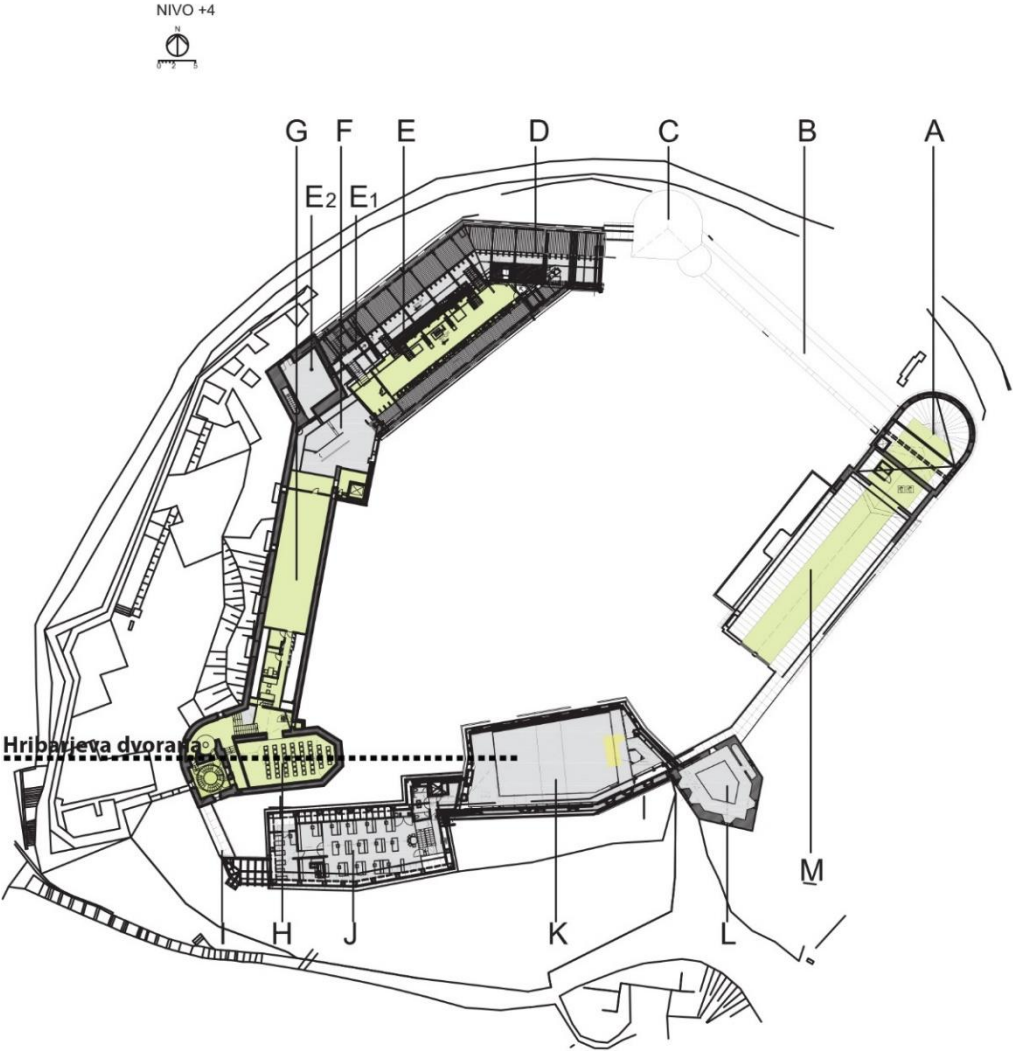

KVADRATURE:

Obnovljeno	802,90 m ²	92,00 %
Neobnovljeno	0,00 m ²	0,00 %
Investicije v teku	69,85 m ²	8,00 %
SKUPAJ	872,75 m²	100,00 %

LEGENDA:

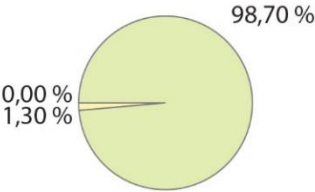
Obnovljeno
Neobnovljeno
Investicije v teku

KVADRATURE:

Obnovljeno	713,10 m ²	98,70 %
Neobnovljeno	0,00 m ²	0,00 %
Investicije v teku	9,50 m ²	1,30%
SKUPAJ	722,60 m ²	100,00 %

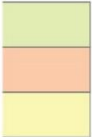

LEGENDA:

Obnovljeno

Neobnovljeno

Investicije v teku

6.2 Investicijsko vzdrževanje

K investicijskemu vzdrževanju sodijo tiste dejavnosti, s katerimi podaljšujemo življenjsko dobo opreme in objektov, ki jih upravljamo. V letu 2016 smo stroške za investicijsko vzdrževanje v celoti pokrivali iz lastnih sredstev.

Program investicijskega vzdrževanja za leto 2016 je obsegal naslednja glavna dela:

1. delna sanacija strehe in odkapnih površin – nadaljevanje iz leta 2014: 25.000 EUR;
2. sanacija javnih sanitarij v traktu ABCM: 100.000 EUR;
3. statična sanacija nosilnih stebrov pod vstopnim mostom: 15.000 EUR;
4. vlaganja v preprečevanje vseh vrst oviranosti – gre za manjše prilagoditve, ki bodo zagotovile dostopnost gibalno in senzorično oviranim obiskovalcem: 30.000 EUR.

Od načrtovanega smo realizirali delno sanacijo podpornih stebrov, poleg tega smo interventno uredili prostor stalno prisotne osebe, namestili smo hitro tekoča vrata na servisnemu vhodu za preprečevanje ohlajanja objekta, postavili ograje v Spodnjem lapidariju, izvedli vzdrževalna dela v Palaciju, Stanovski in Skalni dvorani in opravili še nekatera manjša nujna investicijska vzdrževalna dela v skupni vrednosti 208.854 EUR.

6.3 Nakup opreme

Javni zavod Ljubljanski grad je bil v času, ko je bil ustanovljen, brez opreme za izvedbo programov, zato smo v letih po ustanovitvi veliko sredstev namenili za nakup tovrstne opreme, tudi zato, ker si želimo, da bi bili dogodki izvedeni in predstavljeni s sodobno avdio, video in scensko opremo.

Leta 2016 smo v registru osnovnih sredstev poleg opreme za izvedbo programov zajeli tudi:

- avdiovodnike,
- računalnike in drugo računalniško opremo,
- licence za računalniške programe,
- pisarniško pohištvo,
- drobn inventar,
- plačilne avtomate in zapore javnih sanitarij

v skupni nabavni vrednosti 279.928 EUR. Načrtovani stroški za leto 2016 v višini 110.000 EUR se od realiziranih očitno razlikujejo zaradi večjega števila programskih in trženjskih dogodkov, kot tudi večjega števila dogodkov, ki smo jih pripravili v lastni režiji in z lastnimi sredstvi. Prav tako smo v tem letu kupili plačilne avtomate in zapore javnih sanitarij, kar je bil sicer nepredviden, vendar upravičen strošek.

7. ANALIZA KADROVANJA

VIR FINANCIRANJA		Število zaposlenih na dan 1. 1. 2016	Število zaposlenih na dan 30. 6. 2016	Število zaposlenih na dan 31. 12. 2016	Ocenjeno število zaposlenih na dan 1. 1. 2017
1.	Državni proračun				
2.	Proračun občine	19,84	19,84	19,84	19,84
3.	ZZZS in ZPIZ				
4.	Druga javna sredstva za opravljanje javne službe (takse, pristojbine, koncesnine ...)				
5.	Sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu	23,16	21,16	22,16	22,16
6.	Nejavna sredstva za opravljanje javne službe in sredstva prejetih donacij				
7.	Sredstva EU ali dr. mednarodnih virov vključno s sredstvi sofin. iz državnega proračuna				
8.	Sredstva za financiranje javnih del	9	8	9	7
9.	Sredstva ZZZS za zdravnike ...ter sredstev za projekte in programe, namenjenih za internac. in kakovost v izobraževanju in znanosti				
10.	Sredstva za zaposlene na podlagi Zakona o ukrepih za odpravo posledic žleda				
	SKUPNO ŠTEVILO VSEH ZAPOSLENIH (od 1. do 10. točke)	52	49	51	49
	Skupno število vseh zaposlenih pod točkami 1, 2, 3 in 4	19,84	19,84	19,84	19,84
	Skupno število vseh zaposlenih pod točkami 5, 6, 7, 8, 9 in 10	32,16	29,16	31,16	29,16

Na dan 31. 12. 2016 je bilo v zavodu 42 redno zaposlenih, od tega:

- 33 zaposlenih za nedoločen čas;

- 1 zaposleni za krajši delovni čas, ker je delno invalidsko upokojen;
- 4 zaposleni za določen čas petih let pri projektu *Lutkovni muzej*;
- 1 zaposlitev za določen čas zaradi nadomeščanja delavke na porodniškem dopustu;
- 3 zaposleni za določen čas enega leta zaradi povečanega obsega dela;
- 1 zaposlena se je upokojila, nadomestna zaposlitev ni bila realizirana.

Sprostitev zakonskih omejitev pri zaposlovanju (ZUJF) je spremenila stanje zaposlenih v letu 2016. Ker se je povečalo število vsebin in programov, več pa je tudi obnovljenih prostorov in novih površin ter obratovalnih postrojenj, je bilo nujno okrepiti kadrovske podhranjene podporne službe zavoda in tako zagotoviti njegovo nemoteno delovanje.

Da bi zagotovili nemoteno delovanja podpornih služb, smo zaposlili sodelavca na področju podpore programom (scensko-odrski mojster), na področju investicijskega vzdrževanja in obratovanja (glavni vzdrževalec – električar) ter strokovnega sodelavca za tehnične zadeve. Na področju trženja smo zaposlili sodelavca, ki se ukvarja predvsem s turizmom, ter vodjo službe za trženje. V finančno-računovodski službi smo na novo zaposlili vodjo, ker je prišlo do odpovedi pogodbe o zaposlitvi predhodnega vodje službe, zaradi povečanega obsega dela pa smo zaposlili še strokovnega sodelavca za finančno-računovodske zadeve. Ob koncu leta se je zaradi izpolnjevanja pogojev upokojila strokovna sodelavka za likovni in galerijski program, vendar je nismo nadomestili z novo zaposlitvijo, saj smo delovno mesto nadgradili s koordinatorjem in organizatorjem likovnega in galerijskega programa, prišlo pa je do začasne zaposlitve zaradi nadomeščanja zaposlene na porodniškem dopustu.

Število redno zaposlenih v zavodu se je tako s 37 povečalo na 42, od tega 20 delovnih mest financira ustanoviteljica, Mestna občina Ljubljana, 22 pa zavod iz lastnih virov.

7.1 Strokovna izobraževanja in usposabljanja zaposlenih ter varstvo pri delu

Program izobraževanj za leto 2016 smo izvedli v skladu s strategijo zavoda ter z namenom, da bi zaposleni pridobili znanja in kompetence, potrebne za opravljanje del na posameznih delovnih mestih. Pri tem smo upoštevali posebnosti delovnega mesta ter znanja in kompetence, ki so jih zaposleni že dosegli.

Realizacija strokovnih izobraževanj in izpopolnjevanj je leta 2016 potekala v skladu z zastavljenim načrtom. Zaposlene smo izobraževali in usposabljali na naslednjih področjih: obvladovanje novih trženjskih orodij, prodajnih tehnik in trgovinskega poslovanja, spremljanje zakonodajnih sprememb na delovnopravnem in finančnem področju ter na področju javnega naročanja, spremljanje novosti na področju svetlobne in tonske opreme in naprav, pri nadgradnji znanja tujih jezikov in spremljanju zakonodaje na področju žičniških naprav in novosti na področju vzdrževanja objektov kulturne dediščine. Tako so se zaposleni udeležili nekaterih programskih, turističnih sejmov in sejmov s področja tehničnih naprav in opreme za izvedbo prireditev, obrtniških, energetskih in vzdrževalnih sejmov ter sejmov s področja žičniške dejavnosti. Da bi nadgradili obstoječe znanje in se seznanili s spremembami, smo zaposlene napotili na seminarje in konference z različnih strokovnih področij (Kongres javnega naročanja, SEMPL, Dnevi delovnega prava in socialne varnosti, Pridobivanje

nepovratnih sredstev EU, Uresničevanje poslovnih priložnosti, Strateški nastop na družabnih omrežjih), udeležili so se tudi predavanj in delavnic o lutkah in gledališki umetnosti idr.

Zaradi pestrega nabora tujih obiskovalcev Ljubljanskega gradu smo leta 2016 velik poudarek znova namenili usposabljanju zaposlenih na področju znanja tujih jezikov. V prvi polovici leta smo pripravili tri različna jezikovna usposabljanja (za angleški, italijanski in nemški jezik), v katera se je vključilo 26 zaposlenih. Vsa tri usposabljanja so pomenila nadgradnjo že obstoječega jezikovnega znanja udeležencev.

Dogodek	Število izobraževanj	Število udeležencev
Izobraževalne delavnice	5	7
Seminarji in tečaji	18	45
Strokovne konference in simpoziji	7	11
Sejmi na področjih turizma, kulture, tehnične opreme	9	21
Posebna in specializirana usposabljanja	4	46
Druga strokovna izpopolnjevanja	3	29

Za zaposlene in študente, ki opravljajo delo na blagajnah in vstopnih ter informacijskih točkah na Ljubljanskem gradu, smo pripravili izobraževanje o ravnanju v primerih različnih nevarnosti, kot so terorizem, rop, fizično in verbalno nasilje, ter o načinih preverb denarja.

Na podlagi Izjave o varnosti z oceno tveganja smo zaposlene redno usposabljali na področju varstva pred požarom ter varnosti in zdravja pri delu in pripravili obnovitvena usposabljanja iz nudenja prve pomoči.

7.2 Promocija zdravja na delovnem mestu

V okviru sprejetih smernic in Načrta za promocijo zdravja na delovnem mestu smo leta 2016 pripravili dejavnosti, ki so pri zaposlenih pomagale krepiti zdrav življenjski slog; spodbujali smo zdrav način prehranjevanja (mesečno zagotavljanje košarice sadja), omogočali gibljiv delovni čas na delovnih mestih, kjer narava dela to dopušča, zaposlene smo spodbujali k vključitvi v programe za opuščanje kajenja, k udeležbi na športnih dogodkih in k izobraževanju o zdravem življenjskem slogu ter jih seznanjali z različnimi tehnikami razgibavanja in sproščanja med delovnim časom. Zamenjali smo podlage za računalniške miške, ki jih zaposleni uporabljajo pri svojem delu z računalnikom in ki omogočajo pravilen položaj zapestja, gel v podlogi pa zmanjšuje pritisk nanj. V sklopu akcije MOL za čisto Ljubljano smo očistili okolico Ljubljanskega gradu in Grajskega griča ter kot vsako leto doslej podprli udeležbo zaposlenih na ljubljanskem maratonu. V skladu s pozivom Evropskega tedna mobilnosti pod geslom »Pametna mobilnost za gospodarsko uspešnost« smo zaposlene povabili k uporabi okolju prijaznih prevoznih sredstev ob prihodu in odhodu z dela, hkrati pa smo jim dali na

voljo dve električni kolesi za prevoze na službene sestanke po Ljubljani. Da bi spodbudili medsebojno povezanost in sodelovanje med službami, smo izvedli športni *teambuilding* za vse zaposlene.

Promocijo zdravja na delovnem mestu izvajamo, da bi zaposleni ohranjali in krepili telesno in duševno zdravje. Tako s posebnimi ukrepi spodbujamo zdrav življenjski slog, preprečujemo poškodbe pri delu in zmanjšujemo odsotnost z dela.

7.3 Sodelovanje pri ukrepih aktivne politike zaposlovanja

Leta 2016 smo se že petič zapored uspešno vključili v ukrepe za spodbujanje delovne in socialne vključenosti ranljivih skupin brezposelnih oseb s programi javnih del in iz tega naslova za določen čas zaposlili devet dolgotrajno brezposelnih, kar je tri več kot leto pred tem.

Brezposelne smo vključili v delovni proces v treh različnih programih javnih del, na V. in VII. stopnji zahtevnosti. V programu Pomoč v muzejih, galerijah in arhivih, javnih zavodih s področja varstva nepremične kulturne dediščine smo zaposlili dve brezposelni osebi, v programu Varstvo in ohranitev kulturne dediščine in aktualne/novejše/sodobne kulturno-umetniške produkcije tri in v programu Pomoč v zavodih in javnih agencijah na področju uprizoritvenih in glasbenih umetnosti ter avdiovizualne dejavnosti štiri brezposelne. Programi javnih del so se končali 31. decembra 2016, Zavod RS za zaposlovanje pa jih je sofinanciral v višini 75 %.

Da bi se vključili v projekt »Kul služba!« mladi pod okriljem Mestne občine Ljubljana, smo zaposleno napotili na usposabljanje mentorjev za zaposlovanje težje zaposljivih mladih ter nato na podlagi prijave na razpis Zavoda RS za zaposlovanje dva udeleženca vključili v program usposabljanja na delovnem mestu, in sicer na področju programa.

8. OBRAZLOŽITVE REALIZACIJE PRIHODKOV IN ODHODKOV IZ ODLOKA O PRORAČUNU MOL ZA LETO 2016

8.1 Obrazložitev prihodkov, ki so bili realizirani v letu 2016

Javni zavod Ljubljanski grad je leta 2016 ustvarili za 4.400.462 EUR prihodkov, kar je za 19,14 % več, kot smo načrtovali. Celotni prihodki so sestavljeni iz prihodkov za izvajanje javne službe in prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu. Prihodki za izvajanje javne službe znašajo 3.553.756 EUR in predstavljajo 80,76 % celotnih prihodkov. Prihodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu znašajo 846.706 EUR in predstavljajo 19,24 % celotnih prihodkov.

Prihodki za izvajanje javne službe so sestavljeni iz:

- prihodkov in sredstev javnih financ: 1.137.443 EUR (32,01 %);
- drugih prihodkov za izvajanje dejavnosti javne službe: 2.416.343 EUR (67,99 %).

V poslovnem letu 2016 so bila v okviru osnovnega financiranja in dodatnih odločb o financiranju Mestne občine Ljubljana Javnemu zavodu Ljubljanski grad dodeljena sredstva v znesku 1.072.500 EUR. Zajemala so financiranje stroškov dela za dvajset zaposlenih v zavodu v višini 430.000 EUR, del materialnih stroškov za delovanje zavoda v višini 449.000 EUR, del programskih stroškov v višini 171.500 EUR in del stroškov za investicijsko vzdrževanje v višini 22.000 EUR.

Prihodki iz sredstev državnega proračuna so znašali 64.943 EUR, in sicer gre za sredstva, ki smo jih prejeli z Zavoda za zaposlovanje za javna dela.

Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti v znesku 2.416.313 EUR so bili za 22,20 % višji od načrtovanih. To je predvsem posledica odlične sezone in povečanega obiska gradu. Glavnino teh prihodkov v znesku 2.362.579 EUR predstavljajo vstopnine za *Virtualni grad*, Razgledni stolp, stalno razstavo *Slovenska zgodovina*, vožnjo s tirno vzpenjačo, prireditve, delavnice, film in ostali kulturno-izobraževalni program. Med druge prihodke za izvajanje dejavnosti sodijo še sredstva, prejeta iz naslova donacij, v višini 33.500 EUR; donacije smo dobili od naslednjih podjetij: Javno podjetje ljubljanska parkirišča in tržnice, d. o. o., v višini 25.000 EUR, Licer solutions v višini 4.000 EUR za muzikal fest, Eko Sklad v višini 4.500 EUR za nakup električnega vozila. Med druge prihodke prištevamo zavarovalne odškodnine v znesku 20.234 EUR.

Poleg prihodkov za izvajanje javne službe zavod ustvarja **prihodke od prodaje blaga in storitev na trgu**. Leta 2016 smo iz naslova tržne dejavnosti ustvarili 846.706 EUR prihodkov, kar je za 40,44 % več od načrtovanega. Ti prihodki zajemajo prihodke od tržnih najemov dvoran (215.934 EUR), za uporabo opreme (69.640 EUR), od prefakturiranih prihodkov – prireditve, poroke (102.680 EUR) in prodaje izdelkov (101.760 EUR) ter druge prihodke (spominski kovanci, panoramski daljnogled (98.284 EUR), sponzorstvo (174.881 EUR), mesečne najemnine (83.527 EUR).

8.2 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in realiziranimi prihodki v letu 2016

Leto 2016 je bilo za poslovanje javnega zavoda Ljubljanski grad najuspešnejše od ustanovitve, saj smo zastavljene cilje uresničili in celo preseгли. Večja odstopanja med načrtovanimi in ustvarjenimi prihodki so bila na področju drugih prihodkov za izvajanje dejavnosti javne službe (22,20 % več ustvarjenih prihodkov glede na načrtovano) ter na področju prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu (40,44 % več ustvarjenih prihodkov glede na načrtovano). Delež tržnih prihodkov v letu 2016 predstavlja 19,24 % vseh ustvarjenih prihodkov. Zasluge za to gre pripisati dobremu trženju dvoran za tržne namene in poroke, trženju najema opreme ter boljši prodaji spominkov, povečanju sponzorskih sredstev iz naslova grajske trte in seveda splošnemu povečevanju števila turistov v Sloveniji. Med prihodki za izvajanje javne službe je do povečanja v letu 2016 glede na načrt prišlo pri vstopninah zaradi večjega števila obiskovalcev. Leto 2016 je bilo namreč za Ljubljanski grad po številu obiskovalcev zopet rekordno, saj ga je obiskalo 1.246.737 ljudi, kar je 10 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Prav tako smo prepeljali rekordno število potnikov s tirno vzpenjačo (413.111). Sredstva, ki smo jih prejeli iz sredstev javnih financ, so bila leta 2016 za 2,17 % višja od načrtovanih.

8.3 Obrazložitev odhodkov, ki so bili realizirani v letu 2016

Celotni odhodki so leta 2016 znašali **4.374.215 EUR**, kar je za 18,62 % več, kot smo načrtovali. Celotni odhodki so sestavljeni iz odhodkov za izvajanje javne službe in odhodkov od prodaje blaga in storitev na trgu. Odhodki za izvajanje javne službe znašajo 3.532.616 EUR in predstavljajo 80,76 % celotnih odhodkov. Odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu znašajo 841.599 EUR in predstavljajo 19,24 % celotnih odhodkov.

Odhodki za izvajanje javne službe so sestavljeni iz:

- plač in prispevkov delodajalca in drugih izdatkov zaposlenim: 996.053 EUR (28,20 %);
- izdatkov za blago in storitve za izvajanje javne službe: 2.536.563 EUR (71,80 %).

V poslovnem letu 2016 je strošek dela za dvajset zaposlenih, ki jih po pogodbi financira ustanoviteljica, Mestna občina Ljubljana, znašal 523.867 EUR, kar je za 13,47 % več, kot smo načrtovali. Stroški zaposlenih, ki so financirani iz drugih virov, so leta 2016 znašali 472.186 EUR, kar je za 1,87 % manj, kot smo načrtovali.

Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe so leta 2016 znašali 2.536.563 EUR in znotraj odhodkov predstavljajo največji del. Sem spadajo splošni stroški delovanja, ki znašajo 1.895.740 EUR, kar je za 17,23 % več, kot smo načrtovali. Med splošne stroške delovanja sodijo stroški za energijo, vodo, komunalne storitve in telekomunikacije, pisarniški in splošni material in storitve, za posebni material in storitve, za tekoče in investicijsko vzdrževanje, najemnine, prevozni stroški in storitve ter drugi operativni odhodki.

Programski materialni stroški so leta 2016 znašali 640.823 EUR, kar je za 20,14 % več, kot smo načrtovali. Največji delež predstavljajo stroški za študentsko delo, stroški za izvajanje programa, stroški za oglaševanje in tisk, stroški za provizije od prodanih vstopnic, stroški za dodatno čiščenje,

stroški za oblikovanje, fotografiranje in snemanje, stroški za prevajanje, stroški za avtorske honorarje, stroški za lektoriranje.

Poleg odhodkov za izvajanje javne službe zavod ustvarja tudi **odhodke iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu**. Leta 2016 je iz tega naslova nastalo 841.599 EUR odhodkov, kar glede na načrtovano pomeni povečanje za 41,62 %. To je predvsem posledica večjih splošnih stroškov za delovanje javnega zavoda znotraj celotnih stroškov in ključa za razdelitev stroškov glede na delež prihodkov iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu glede na celotne prihodke.

8.4 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in realiziranimi odhodki v letu 2016

V celoti smo načrtovana sredstva za splošne stroške delovanja presegli za 17,23 % v javnem delu in za 69,17 % v tržnem. Povečuje se poraba na področju splošnih stroškov delovanja (tekoče vzdrževanje, investicijsko vzdrževanje skupaj z nakupom opreme) ter poraba na področju programskih materialnih stroškov. Povečali so se tudi stroški za študentsko delo. V tržnem delu pa je poleg že omenjenega treba upoštevati še ključ razdelitve stroškov glede na delež prihodkov iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu glede na celotne prihodke.

Posebno poglavje realizacije 2016 je vlaganje v investicijsko vzdrževanje in opremo. Ustanoviteljica nam je za investicijsko vzdrževanje zagotovila le 22.000 EUR; za investicijsko vzdrževanje zgradb smo porabili 167.325 EUR, za investicijsko vzdrževanje druge opreme pa 73.249 EUR.

8.5 Poročilo o realizaciji finančnega načrta Javnega zavoda Ljubljanski grad za leto 2016

Javni zavod je leta 2016 zabeležil presežek prihodkov nad odhodki v višini 26.247 EUR, kar je za 20.398 EUR več, kot smo načrtovali. Kumulativno so prihodki presegli načrtovane za 19,14 %, odhodke pa smo že med letom sproti spremljali in jih usklajevali glede na raven prihodkov.

Javni zavod Ljubljanski grad sproti poravnava svoje obveznosti; določene likvidnostne težave se pojavljajo le v mesecih mrtve turistične sezone in jih rešujemo s premostitvenim kreditom, ki ga zavod najame pri banki.

Javni zavod LJUBLJANSKI GRAD

Odgovorna oseba in funkcija:

Direktorica

Mateja AVBELJ VALENTAN

Kontaktna telefonska št. odgovorne osebe: 01/306-42-30
www.ljubljanskigrad.si, E-mail: info@ljublanskigrad.si

JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD

REALIZACIJA ZA LETO 2016 IN FINANČNI NAČRT 2016

AOP		PLAN 2016	REALIZACIJA 2016	Indeks REAL 2016 PLAN 2016
401	I. SKUPAJ PRIHODKI (1.+ 2.)	3.693.498	4.400.462	119,14
402	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	3.090.618	3.553.756	114,99
403	A. PRIHODKI IZ SREDSTEV JAVNIH FINANC	1.113.300	1.137.443	102,17
404	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna	64.300	64.943	101,00
	<u>1. MINISTRSTVO ZA KULTURO</u>			
	1.1. Sredstva za plače zaposlenih (bruto plače in dodatki, drugi osebni prejemki, prispevki delodajalca, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja)			
	1.2. Sredstva za izdatke za blago in storitve		0	
	1.3. Sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje			
	1.4. Sredstva za štipendije			
	1.5. Sredstva za investicije			
	Skupaj 1.	0	0	
	<u>2. DRUGA MINISTRSTVA</u>			
	2.1. Sredstva za plače zaposlenih (bruto plače in dodatki, drugi osebni prejemki, prispevki delodajalca, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja)			
	2.2. Sredstva za izdatke za blago in storitve			
	2.3. Sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje			
	2.4. Sredstva za projekte			
	2.5. Sredstva za štipendije			
	2.6. Sredstva za investicije			
	Skupaj 2.			
	<u>3. DRUGI PRIHODKI IZ DRŽAVNEGA PRORAČUNA :</u>	64.300	64.943	101,00
	3.1. Sredstva za javna dela, ki jih prispeva Zavod za zaposlovanje	64.300	64.943	101,00
	3.2. Drugi prihodki (navedite)			

407	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov (MOL)	1.049.000	1.072.500	102,24
	b.1. Sredstva za plače zaposlenih (bruto plače in dodatki, drugi osebni prejemki, prispevki delodajalca, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja)	430.000	430.000	100,00
	b.2. Sredstva za izdatke za blago in storitve	449.000	449.000	100,00
	b.3. Sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje		22.000	
	b.4. Sredstva za projekte	170.000	171.500	100,88
	b.5. Sredstva za štipendije			
	b.6. Sredstva za investicije			
	b.7. Sredstva za javna dela			
410	c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja			
413	d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij			
418	e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij			
419	f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije			
	B. DRUGI PRIHODKI ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI JAVNESLUŽBE	1.977.318	2.416.313	122,20
421	1. Prihodki od prodaje blaga in storitev iz naslova izvajanja javne službe:	1.931.811	2.362.579	122,30
	* vstopnine (VG, Stolp, Stalna razstava slovenske zgodovine)	1.027.478	1.339.927	130,41
	* vstopnine TV	775.886	897.489	115,67
	* vstopnine (gl.program, delavnice, film, kombinirane karte)	128.447	125.163	97,44
422	2. Prejete obresti	489		
423	3. Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend			
424	4. Drugi tekoči prihodki - zavarovalnice ipd.	17.018	20.234	118,90
425	5. Kapitalski prihodki			
	6. Prejete donacije:	28.000	33.500	119,64
426	* domače	28.000	33.500	119,64
427	* tuje			
428	* za odpravo posledic naravnih nesreč			
429	7. Ostala prejeta sredstva iz proračuna EU			
430	8. Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij			

431	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	602.880	846.706	140,44
432	1. Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu (navedite):	518.463	763.179	147,20
	* uporaba dvoran (komercialni najemi)	123.590	215.934	174,72
	* uporaba opreme	26.980	69.640	258,12
	* prefakturirani prihodki (prireditve, poroke)	128.331	102.680	80,01
	* prodaja artiklov	80.098	101.760	127,05
	* drugi prihodki (spominski kovanci, panoramski daljnogled, ipd.)	31.922	98.284	307,89
	* sponzorstvo	127.542	174.881	137,12
433	2. Prejete obresti			
434	3. Prihodki od mesečnih najemin	84.417	83.527	98,95
435	4. Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend			
436	5. Drugi tekoči prihodki, ki ne izhajajo iz javne službe			
437	II. SKUPAJ ODHODKI (1. + 2.)	3.687.648	4.374.215	118,62
438	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	3.093.366	3.532.616	114,20
	A. in B. PLAČE, PRISPEVKI DELODAJALCA IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	942.834	996.053	105,64
	1. ZAPOSLENI, KI JIH FINANCIRA MOL			
	a. Plače in dodatki	337.154	369.762	109,67
	od tega dodatki za delo v posebnih pogojih - podkonto 400002			
	b. Regres za letni dopust	8.704	10.319	118,56
	c. Povračila in nadomestila	30.200	46.649	154,47
	d. Sredstva za delovno uspešnost		0	
	e. Sredstva za nadurno delo	8.770	20.380	232,38
	f. Plače za delo nerezidentov po pogodbi			
	g. Drugi izdatki zaposlenim (jubilejne nagrade, odpravnine, solidarnostne pomoči, plačna nesorazmerja + obresti)	14.470		
	Skupaj bruto plače (a+d+e+f)	345.924	390.142	112,78
	Skupaj drugi osebni prejemki (b+c+g)	53.374	56.968	106,73
	Skupaj prispevki za socialno varnost (vključno s premijami kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja) (vpišite)	62.368	76.757	123,07
	od tega premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja - podkonto 401500	6.680	1.153	17,26
	Skupaj 1.	461.666	523.867	113,47

	2. ZAPOSLENI, KI SO FINANCIRANI IZ DRUGIH VIROV (ministrstva, lastni prihodki, javna dela)			
	navedite vir:			
	a. Plače in dodatki	275.534	279.680	101,50
	b. Regres za letni dopust	9.488	10.305	108,61
	c. Povračila in nadomestila	23.049	32.505	141,03
	d. Sredstva za delovno uspešnost	97.298	84.568	86,92
	e. Sredstva za nadurno delo	9.468	8.982	94,87
	f. Plače za delo nerezidentov po pogodbi			
	g. Drugi izdatki zaposlenim (jubilejne nagrade, odpravnine, solidarnostne pomoči, plačna nesorazmerja + obresti)	239		
	Skupaj bruto plače (a+d+e+f)	382.300	373.230	97,63
	Skupaj drugi osebni prejemki (b+c+g)	32.776	42.810	130,61
	Skupaj prispevki za socialno varnost (vključno s premijami kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja) (vpišite)	66.092	56.146	84,95
	Skupaj 2.	481.168	472.186	98,13
453	C. IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE ZA IZVAJANJE JAVNESLUŽBE	2.150.533	2.536.563	117,95
	(Priloga C)			
	C.1. Splošni stroški delovanja	1.617.131	1.895.740	117,23
	C.2. Programski materialni stroški	533.402	640.823	120,14
	C.3. Za projekte (financirani izključno iz drugih virov, ne iz proračuna Ministrstva za kulturo)			
464	D. + E. PLAČILA DOMAČIH IN TUJIH OBRESTI			
465				
466	F. SUBVENCije			
467	G. TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPOD.			
468	H. TRANSFERI NEPROF. ORG. IN USTANOVAM			
469	I. DRUGI TEKOČI DOMAČI TRANSFERJI			
470	J. INVESTICIJSKI ODHODKI			
481	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN	594.282	841.599	141,62

482	A. in B. PLAČE, PRISPEVKI DELODAJALCA IN			68,89
483	DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	163.289	112.492	
	pri odhodkih iz naslova trga smo upoštevali delež			
	prihodkov iz naslova trga glede na celotne prihodke			
	17,71% (plan 2017)			
484	C. IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	430.993	729.107	169,17
	C.1. Pisarniški in splošni material in storitve	60.000,00	112.724,00	187,87
	C.2. Posebni material in storitve	85.000,00	152.488,00	179,40
	C.3. Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	60.000,00	102.262,00	170,44
	C.4. Prevozni stroški in storitve	2.993,00	2.058,00	68,76
	C.5. Izdatki za službeno potovanje	1.000,00	1.279,00	127,90
	C.6. Tekoče vzdrževanje	73.000,00	107.837,00	147,72
	C.7. Najemnine in zakupnine	4.000,00	7.342,00	183,55
	C.8. Drugi operativni odhodki	145.000,00	243.117,00	167,67
485	III. / 1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	5.849	26.247	448,71
486	III. / 2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	0	0	
500	IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN NALOŽB			
512	V. DANA POSOJILA IN NALOŽBE			
524	VI/1. PREJETA MINUS DANA POSOJILA		0	
525	VI/2. DANA MINUS PREJETA POSOJILA		0	
550	VII. ZADOLŽEVANJE	100.000	100.000	100,00
560	VIII. ODPLAČILA DOLGA	100.000	100.000	100,00
570	IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE		0	
571	IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA		0	
572	X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	5.849	26.247	448,71
573	X/2 ZMANJSANJE SREDSTEV NA RAČUNIH			
	Datum: 07.02.2017			
	Pripravi: Iztok Debeljak	Odgovorna oseba: Mateja Avbelj Valentan		
	Funkcija: vodja Finančno računovodske službe	Funkcija: direktorica		
	Ime in priimek: Iztok Debeljak	Ime in priimek: Mateja Avbelj Valentan		
	Podpis:	Podpis:		
	Telefon: 01 306 42 79			